

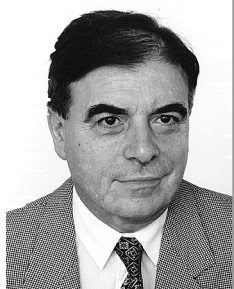
Spektrum

Periodikum
Slovenskej
technickej
univerzity
v Bratislave

Akademický rok
2004/2005

4
december

Ročník XI.
/XLIII./

Príhovor
Eudovíta Molnára,
dekana Fakulty
informatiky a informačných technológií

Nový prírastok do rodiny STU

- 1. Predstavovanie fakúlt STU v Spektre.** Redakcia nášho časopisu Spektrum sa rozhodla predstaviť akademickej obci STU, ale určite aj širšej verejnosti, fakulty STU. Osobne oceňujem tento krok, veď za posledných 15 rokov – práve toľko uplynulo od „nežnej“ novembrovej revolúcie v roku 1989 – sa veľa zmenilo nielen v našej spoločnosti, ale aj na našej Alma mater – STU. A tak po predstavení našich fakúlt s bohatou históriou, „prišiel rad“ aj na najmladšiu fakultu STU, Fakultu informatiky a informačných technológií – FIIT.
- 2. Najmladšia na STU.** Najmladší býva najmilší, hovorí stará múdrosť. Naviac, ak prišiel – vznikol s väčším časovým odstupom od ostatných členov rodiny našej Alma mater. Aj na to pamätá stará múdrosť a hovorí, že v takomto prípade nový člen rodiny prišiel ako výsledok a dôsledok lásky, alebo tiež, že je to dar od Boha. K týmto starým múdrosťami som sa až priveľmi často vracal v spojitosti so vznikom FIIT. Nevznikala ľahko, a aj pokusov bolo niekoľko. Ak je výsledkom a dôsledkom lásky, tak predovšetkým tých, ktorí boli pri jej zrode, ktorí sa podieľali na jej vzniku. A či je najmilšia? Na to je skoro odpovedať, ešte stále je v stave „pôrodných“ bolestí, ale osobne som presvedčený, že pre STU je darom od Boha.
- 3. Motív vzniku FIIT.** Motív na vytvorenie zámeru vzniku novej fakulty STU venovanej informatike a informačným technológiám (IIT) treba hľadať v samotnom rozvoji IIT. Rozvoj IIT v súčasnosti významne zasahuje do všetkých oblastí života spoločnosti. Je všeobecne známe, že vý-

znamné svetové politické, ekonomické, vzdelávacie i iné fóra označujú rozvoj informačných technológií za rozhodujúci faktor spoločenského vývoja a ekonomického rastu. Rovnako to platí aj pre rozvoj vzdelávania a vedy, ba dokonca ďaleko viac, vzdelávanie a veda podmieňujú ekonomický a sociálny rozvoj spoločnosti.

Uvedomili si to i také medzinárodné organizácie ako UNESCO, IEEE¹ a vytvorili pracovné skupiny i programy venované vzdelávaniu v oblasti IIT. IEEE, ktoré koordinuje prípravu a aktualizáciu kurikulí v oblasti IIT, v roku 2001 konštatovalo, vzhľadom na šírku a rôznorodosť existujúcich študijných programov, nutnosť viacerých študijných odborov a pomenovalo minimálne 4 študijné odbory – počítačové inžinierstvo, softvérové inžinierstvo, všeobecná informatika a informačné systémy². Táto skutočnosť sa prejavila aj v sústave študijných odborov spravujúcich MŠ SR.

- 4. Zmeny v organizačnom zabezpečení IIT.** Zmeny v obsahu, ale predovšetkým v šírke a štruktúre vzdelávania v IIT sa prejavili i v ich organizačnom zabezpečení. Až do spomenutého roku 2000 to boli predovšetkým katedry. Už v 90. rokoch, ale predovšetkým na prelome tisícročia, sa čoraz viac vytvárajú väčšie, komplexnejšie jednotky - fakulta, ale i špecializovaná vysoká škola. Išlo o organizačnú jednotku, ktorá mala zodpovednosť i nevyhnutné kompetencie za vzdelávanie a výskum v oblasti IIT. Z kompetencií by som spomenul schvaľovanie študijných programov, výskumných zámerov, budovanie a rozvoj ľudských zdrojov. V našej legislatíve je to vedecká rada a akademický senát. A najmenšia organizačná jednotka s uvedenými orgánmi je fakulta. Nič iné netreba za vznikom FIIT STU hľadať.
- 5. Pionieri nielen na STU.** S možnosťou, či potrebou vytvoriť pre IIT samostatnú organizačnú jednotku – fakultu – sme sa začali zaoberať v 90. rokoch aj na vtedajšej Elektrotechnickej fakulte, kde sa informatika pestovala a kde bol aj zodpovedajúci študijný odbor. Prvý seriózný návrh na zriadenie samostatnej fakulty vznikol na prelome tisícročia, ale nenašiel na STU dostatok dobrej vôle, porozumenia a podpory. Oveľa viac porozumenia i uznania sme dostali od partnerských katedier informatiky v Čechách

i na Slovensku. V tomto prostredí sme našli osobitné uznanie našich aktivít na EF STU v transformácii vzdelávacieho systému na trojstupňový, zavedenie kreditového systému a osobitne naše aktivity v presadzovaní kvality, ktoré vyústili do medzinárodnej akreditácii odboru Informatika na EF profesijnou organizáciou IEE so sídlom v Londýne.

6. **Jedni sejú druhí žnú.** Starú múdrosť „jedni sejú druhí žnú“ používajú, ako prejav uznania voči nám, naši kolegovia na VUT Brno, ktorí začali vytvárať samostatnú fakultu pre IIT až po našom neúspechu. Oni však vo vytváraní uspeli. Medzičasom majú v Brne takéto fakulty dve a študuje na nich nemalé percento študentov zo Slovenska. Ale samostatné fakulty pre IIT majú tiež vo Viedni a Budapešti, ak zoberiem tie najbližšie univerzitné mestá. Pre tých, ktorí by sa chceli dozvedieť viac o vývoji organizačného zabezpečenia vzdelávania a výskumu v IIT vo svete, odporúčam prečítať si článok „A paradigm shift in Computing and IT Education, Communication of the ACM, June 2004, Vol.47, No. 6“.

7. **Zriadenie FIIT.** Vytvorenie komisie na prípravu projektu zriadenia novej fakulty zodpovednej na STU za vzdelávanie a výskum v IIT bolo „impulzom“ aj na vytvorenie „koalície a opozície“ tohto projektu. Jadro „koalície“ tvorili, veľmi prirodzene, pracovníci bývalej Katedry informatiky a výpočtovej techniky FEI STU. Napriek deklarácii, že ide o projekt STU, teda univerzitný, najviac sa dotýkal FEI STU. Ak mal byť projekt úspešný, bolo nevyhnutné hľadať „spojencov“. Bola to viac ako ťažká úloha. Bolo ťažké vzbudiť aspoň záujem, nieto ešte podporu. Pripomínal som si vtedy slogan, ktorý sa používal pri upevňovaní komunistického režimu „kto nejde s nami, je proti nám“. Museli sme ho inovovať: kto nie je proti nám, ide s nami. Aj tu je jeden z dôvodov, prečo som povedal, že FIIT je pre STU darom od Boha.

AS STU dňa 23. 6. 2003 po predchádzajúcom vyjadrení Akreditačnej komisie zo dňa 29.-30. 5. 2003 schválil návrh rektora STU prof. Ing. Vladimíra Báleša, DrSc., na zriadenie FIIT a rektor 30. 7. 2003 zriadil FIIT STU s účinnosťou od 1. 10. 2003.

8. **Aktivity po zriadení.** Vytvorením novej fakulty STU vznikol pre STU ideálny priestor na implementáciu bolonského procesu a na budovanie STU ako modernej univerzity 21. storočia. Ideálny aj preto, lebo akademická obec FIIT nielenže poznala bolonskú výzvu, mala praktické skúsenosti z aktivít na KIVT FEI STU, ale svoj zámer rozvoja videla v „univerzitnom modeli“. Na FIIT sme sa chceli zamerať predovšetkým na základné „informatické“ procesy vo vzdelávaní a výskume, chceli sme zdieľať a využívať služby univerzitného prostredia. Žiaľ, túto šancu sme nevyužili.

Osobitne ma mrzí, že túto šancu sme nevyužili ani v areáli Mlynská dolina. Ak sme spoločnými silami dokázali po „nežnej revolúcii“ transformovať vzdelávací systém EF SVŠT tak, že sme boli nielen konzistentní s bolonskou výzvou, ale že sme ju „predbehli“ o viac ako 5 rokov, mohli sme aj teraz, spoločnými silami, ukázať STU, ale i ostatným vysokým školám u nás nový model budovania univerzity. Mali sme na to know-how, mali sme na to ľudské zdroje, iba dobrá vôľa chýbala. Veľa som rozmýšľal nad tým, čo sa to s nami za tých 15 rokov po „nežnej“

stalo. Nevie, nechápem. Možno to nebudú chápať ani naši nasledovníci a budú sa diviť, ako sme sa to chovali. A tak aj FIIT musela vybudovať dekanát, a to v rozsahu, aby sme boli „nezávislí“, podobne ako ostatné fakulty STU, aby sme nemuseli nič zdieľať.

Na druhej strane sme si už mohli vybudovať vnútornú štruktúru podľa vlastných predstáv. Vychádzali sme zo vzdelávacích procesov uskutočňovaných na fakulte, pričom základom bol druhý stupeň a študijné programy uskutočňované na tomto stupni. Organizačná jednotka zodpovedná za takýto študijný program je – ústav. Keďže na druhom stupni máme 3 študijné programy, FIIT má aj 3 ústavy. Fakulta ponúka 2 bakalárske študijné programy a 4 doktorandské programy. Bližšie informácie možno nájsť na www.fiit.stuba.sk

9. **Prví študenti.** Prvými študentmi FIIT boli doktorandi, ktorí prešli v zmysle § 111 ods. 5 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách na FIIT, spolu so zamestnancami k 1. 10. 2003. Prechod študentov 1. a 2. stupňa študijného odboru informatika sa uskutočnil až vo februári 2004. Veľkú pozornosť sme venovali „príjimačkám“ do 1. ročníka bakalárskeho štúdia na akademický rok 2004/2005. Predchádzala mu propagácia novej fakulty STU, ale predovšetkým veľmi úspešná súťaž „ProFIIT“ pre stredoškóľakov, na ktorej sa zúčastnilo skoro 400 tímov z celého Slovenska! Prihlásil sa nám takmer trojnásobok počtu uchádzačov, než sme prijali a vynikajúci bol aj pomer prijatých a tých, ktorí skutočne na štúdium nastúpili. Skoro tisíc uchádzačov o štúdium na STU, STU neprijala!?

Veľkú pozornosť sme venovali aj samotnému procesu prijímania. Vytvorili sme pre to aj zodpovedajúce e-prostredie. Ako prví na Slovensku sme mali (a máme) elektronickú prihlášku! Vedeli ste o tom, že aj v tomto hrá STU na Slovensku prím?!

10. **Výskum.** FIIT „zdedila“ granty, ktoré sme získali ešte ako pracovníci FEI STU a v ich riešení pokračujeme. Výskum sa však vznikom FIIT zintenzívnil. Získali sme viacero rozvojových projektov a úspešní sme boli aj v štátnom programe, v ktorom sa náš projekt umiestnil na prvom mieste. V poslednom období sme získali grant KEGA a tiež sme uspeli v žiadosti o nenávratný príspevok z európskych sociálnych fondov a v štátnom programe výskumu a vývoja „Budovanie informačnej spoločnosti“.

11. **Otvorené problémy.** FIIT oslávila 1. výročie vzniku (v tichosti). Nie je to síce dlhý čas, ale čas je relatívny. V každom prípade však už možno bilancovať, hodnotiť, čo sme chceli urobiť a čo sme v skutočnosti urobili, alebo neurobili. Čo sme zdedili. STU je „bohatá“ univerzita, hovoria naši kolegovia z iných univerzít. Človek by preto veľmi prirodzene očakával, že aj ten „najmladší“ čosi zdedí, dokonca, že bude bohatý dedič. Žiaľ, situácia je taká, že sme nezdedili nič! Je pre nás, a o to viac pre vonkajších pozorovateľov, neuveriteľné a nepochopiteľné, že FIIT je aj po roku v tých istých priestoroch ako pôvodná katedra KIVT!! A to sme museli vybudovať dekanát, ktorý ďaleko presiahol naše predpoklady!

Aj keď sme, zatiaľ, nezdedili žiadne „fyzické statky“, uvedomujeme si v plnej miere dedičstvo „duchovné“. Radi sa podieľame a zdieľame univerzitné znalosti odborné, manažérske i sociálne. Veríme, že aj my prispejeme k ich obohateniu.

12. **Čo sme dostali.** Je prirodzené, že ak organizácia, inštitúcia, rozbieha „niečo nové“, venuje na rozbeh „extra“ prostriedky finančné i „iné“, ktoré umožnia rýchlejšie zaradenie sa „nového“ do štandardného stavu tak, aby čo najskôr vznikali prínosy pre celú organizáciu. Vytvorenie FIIT sa od samého začiatku deklarovalo ako „projekt STU“ a AS STU prijal dokonca uznesenie „ukladá rektorovi STU vytvoriť potrebné podmienky na zriadenie FIIT STU“, ale od deklarácii k realizácii je dlhá cesta.

Nemožno povedať, že nie je záujem o riešenie našich problémov, ani že sa im nevenuje primeraný „časový priestor“. Žiaľ, konkrétne výsledky nezodpovedajú tomuto úsiliu a ani potrebám fakulty.

Pochopiteľne, že sme veľmi citlivo vnímali prehlásenia, aby nová fakulta nedostala niečo „na úkor“ existujúcich fakúlt.

Aj keď nie s „nadšením“, akceptovali sme to. O to citlivejšie sme vnímali delenie dotácie z MŠ na jednotlivé fakulty STU, prideľovanie miest v internátoch i financovanie virtuálnej knižnice, ktoré sme chápali a chápeme ako skrívodlivé voči FIIT.

13. **Čo potrebujeme.** Potrebujeme podmienky na prácu, ktoré nám umožnia zaradiť sa medzi ostatné fakulty STU ako ich rovnocenný partner. Potrebujeme zrovnateľné priestorové podmienky na hlavné činnosti: vzdelávanie a výskum. V oblasti vzdelávania sú to predovšetkým priestory pre laboratóriá, medzi ktorými hrá osobitné miesto „výpočtové stredisko“. Ale potrebujeme i knižnicu, zasadačku, zrovnateľné priestory pre zamestnancov fakulty a doktorandov.

14. **Čo ponúkame.** Ponúkame predovšetkým znalosti.

Znalosti z IIT, ale aj znalosti získané pri vytváraní novej fakulty STU. Možno trochu trúfalo, ale aj znalosti zo „spolupráce“ s uchádzačmi o štúdium na FIIT STU. Ponúkame znalosti z prípravy „e-zázemia“ prijímacieho konania. Ponúkame a uchádzame sa o partnerstvo s ostatnými fakultami našej Alma mater.

1 IEEE – Institute of Electrical and Electronic Engineers. Jej Počítačová spoločnosť – Computer Society - je druhou z najvýznamnejších medzinárodných vedeckých, odborných a profesijných spoločností v oblasti informatiky

2 The Joint IEEE Computer Society/ACM Task Force: Computing Curricula 2001, Steelman Report, 2001

*Našim čitateľom
prajeme úspešný
rok 2005*

redakcia

Vedecká rada STU informuje

Zo zasadania vedeckej rady STU dňa 8. novembra 2004 vyberáme:

Odovzdanie ocenení STU

Pred rokovaním vedeckej rady odovzdal rektor STU prof. Vladimír Bálež Medailu STU prof. Ing. Vladimírovi Chudému, PhD., zo Strojníckej fakulty STU, diplom profesor emeritus prof. Ing. Jozefovi Skákalovi, CSc., a diplom hosťujúceho profesora Ing. arch. Martinovi Kusému.

hostujúci profesor M. Kusý

profesor V. Chudý

emeritný profesor J. Skákala

Návrhy na udelenie vedeckej hodnosti doktora vied

Návrh na udelenie vedeckej hodnosti doktora chemických vied doc. **Ing. Mariánovi Valkovi, PhD.**, pracovníkovi Katedry fyzikálnej chémie FCHPT STU predložil predseda komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác vo vednom odbore fyzikálna chémia prof. RNDr. Pavol Hrdlovič, DrSc., ktorý oboznámil členov VR STU s témou jeho doktorskej dizertačnej práce „EPR spektroskopie komplexných zlúčenín prechodných prvkov Cu^{2+} a CO^{2+} a ich interakcie s vybranými biologicky zaujímavými systémami“ ako aj so stanovis-

kom komisie pre obhajobu DDP. Obhajoba DDP sa konala 4. 10. 2004 na FCHPT STU.

Vedecká rada STU tajným hlasovaním schválila návrh na udelenie vedeckej hodnosti doktora chemických vied doc. Ing. Mariánovi Valkovi, PhD. väčšinou hlasov.

Návrh na udelenie vedeckej hodnosti doktora technických vied **doc. Ing. Jozefovi Markošovi, PhD.**, pracovníkovi Katedry chemického a biochemického inžinierstva FCHPT STU predložil predseda komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác vo vednom odbore chemické inžinierstvo a riadenie procesov prof. Ing. Vladimír Bálež, DrSc., ktorý oboznámil členov VR STU s témou jeho doktorskej dizertačnej práce „Modelovanie chemických reaktorov“ ako aj so stanoviskom komisie pre obhajobu DDP. Obhajoba DDP sa konala 19. 10. 2004 na FCHPT STU.

Vedecká rada STU tajným hlasovaním schválila návrh na udelenie vedeckej hodnosti doktora technických vied doc. Ing. Jozefovi Markošovi, PhD. väčšinou hlasov.

Návrhy na vymenovanie za profesorov

Z prednesených piatich návrhov na vymenovanie za profesora VR STU schválila nasledovné štyri:

Návrh na vymenovanie **doc. RNDr. Františka Baliaka, PhD.**, za profesora v odbore teória a konštrukcie inžinierskych stavieb, pracovníka SvF STU, predložil prof. Petráš, dekan SvF STU. Doc. Baliak vo svojom vystúpení oboznámil prítomných s dosiahnutými výsledkami príspevkom na tému „Vplyv zosuvov na prírodné prostredie a stavebnú činnosť na Slovensku“. Vedecká rada STU tajným hlasovaním schválila návrh na vymenovanie za profesora doc. RNDr. Františka Baliaka, PhD. väčšinou hlasov.

Návrh na vymenovanie za profesora **doc. Ing. Jozefa Markoša, PhD.** v odbore chemické inžinierstvo a riadenie procesov, pracovníka FCHPT STU, predložil prof. Bakoš, dekan FCHPT STU. Doc. Markoš vo svojom vystúpení oboznámil prítomných s dosiahnutými výsledkami príspevkom na tému „Modelovanie chemických reaktorov – efektívny nástroj návrhu a optimalizácie“.

Vedecká rada STU tajným hlasovaním schválila návrh na vymenovanie za profesora doc. Ing. Jozefa Markoša, PhD., väčšinou hlasov.

Návrh na vymenovanie za profesora **doc. Ing. Karola Velíška, CSc.**, v odbore technologické zariadenia a systémy, pracovníka MTF STU, predložil prof. Sablik, dekan MTF STU. Doc. Velíšek vo svojom vystúpení oboznámil prítomných s dosiahnutými výsledkami príspevkom na tému „Nová koncepcia integrovaného multifunkčného výrobného systému“. Vedecká rada STU tajným hlasovaním schválila návrh na vymenovanie za profesora doc. Ing. Karola Velíška, CSc.

Návrh na vymenovanie za profesorku **doc. Ing. Daniely Ďuračkovej, PhD.**, v odbore elektronika, pracovníčky FEI STU predložil prof. Janíček, dekan FEI STU. Doc. Ďuračková vo svojom vystúpení oboznámila prítomných s dosiahnutými výsledkami príspevkom na tému „Implementácia neurónových sietí na čípe integrovaných obvodov“.

Vedecká rada STU tajným hlasovaním schválila návrh na vymenovanie za profesorku doc. Ing. Daniely Ďuračkovej, PhD. väčšinou hlasov.

*Daniela Hadeková
tajomníčka VR STU*

Vedenie STU informuje

Vedenie STU rokovalo v mesiaci november 2004 dvakrát: dňa 9. a 22. Témy rokovania sa týkali nasledujúcich bodov.

1) **Vydávanie dokladov o vzdelaní na STU.** Prorektor Kalužný predložil písomný materiál „Vydávanie dokladov o vzdelaní na STU“ a podrobne komentoval jeho obsah. Materiál obsahuje návrh na príkaz rektora ako aj vzory dokladov o vzdelaní v slovenskom aj anglickom jazyku. Tento systém musíme striktné dodržiavať na všetkých fakultách STU, lebo sa už objavili prípady falšovania dokladov o vzdelaní.

2) **Koncepcia e-learningu na STU.** Materiál „Koncepcia rozvoja e-learningu na STU“, ktorý vznikol na základe podkladových materiálov získaných od prodekanov fakúlt a vedenia ICV STU bol prerokovaný vo vedení STU. Obsiahnutý je v ňom súčasný stav e-learningu na STU ako aj možný rozvoj v horizonte 2 – 3 rokov. Bola vymenovaná komisia poverená organizáciou a návrhom realizácie e-learningu na STU. Členmi komisie sú príslušní prodekanovia fakúlt a riaditeľ ICV STU.

3) **Pracovný poriadok na STU.** Vedenie STU schválilo predloženú novelu Pracovného poriadku na STU s pripomienkami. Táto novela podlieha ešte schvaľovaciemu procesu v KR STU a potom v AS STU. Jej uvedenie do života sa predpokladá začiatkom roku 2005.

4) **Telefónna sieť na STU.** Vedenie STU rokovalo o projekte novej telefónnej siete na STU. Riešili sa otázky podielu pevných a mobilných liniek, či má byť telefonizovaný človek alebo priestor. Máme zatiaľ ponuky od troch firiem na technické riešenie tohto projektu vrátane cenových ponúk. V súčasnosti ich posudzujú odborníci z FEI STU po technickej stránke. Cieľom je zmodernizovať, skvalitniť a zlacniť telefonovanie na STU v budúcnosti.

5) **Propagačný materiál o STU a motivačný plagát pre matulantov.** Vedenie STU rokovalo o príprave a štruktúre propagačných materiálov o STU v slovenskom aj anglickom jazyku, pretože v súčasnosti STU prakticky takýto materiál s aktuálnymi informáciami nemá. Prorektor Špaček predložil aj návrh na motivačný plagát pre záujemcov o štúdium na fakultách STU, ktorý bude vytlačovaný a distribuovaný pre potreby propagátorov štúdia na STU na stredných školách.

6) **Stav majetko-právneho usporiadania nehnuteľností vo vlastníctve STU.** Prorektor Bučko predložil obsahy materiálu o stave všetkého nehnuteľného majetku STU ako aj o odpisoch z tohto majetku. Konštatoval, že zatiaľ nemáme ocenené pozemky pod nehnuteľnosťami. Navrhoval, v súlade so zákonom, na tento účel vymenovať 5-člennú komisiu.

Vedenie STU rozhodlo o príprave zoznamu dubioznej majetku STU, ktorý sa v budúcnosti môže ponúknuť na odpredaj.

7) **Manažment ľudských zdrojov na STU.** Prorektor Molnár predložil vedeniu STU obsahy analytický materiál o štruktúre ľudských zdrojov na STU. Je v ňom zachytená veková štruktúra, kvalifikačná štruktúra, zaradenie pracovníkov ako aj ich platové ohodnotenie. Viaceré z týchto ukazovateľov sú pre STU nevýhodné, napr. veková štruktúra nie je dobrá, rovnako kvalifikačná štruktúra. Z analýzy vyplýva, že existujú pomerne veľké rozdiely medzi fakultami STU vo všetkých hodnotených ukazovateľoch. Vedenie STU sa vráti k tejto téme znovu na rokovaní v januári 2005.

*Pavel Timár
vedúci úradu rektora*

Akademický senát informuje

Desiate zasadanie AS STU sa konalo dňa 18. 10. 2004. Rokovanie otvoril prof. M. Žalman, predseda AS STU. Pri otvorení bolo prítomných 38 senátorov. Akademický senát STU prerokoval okrem štandardných bodov programu Správu o činnosti predsedníctva AS STU, Správu o zasadnutí RVŠ SR 30. 9. 2004, venoval sa aktuálnym otázkam života STU, schválil úpravy dotácie STU na rok 2004 k 15. 9. 2004 a úpravy dotácie STU na rok 2004 k 7. 10. 2004, prerokoval a schválil návrh na schválenie zriadenia vecného bremena. AS STU sa venoval tiež hodnoteniu činnosti AS STU za uplynulý akademický rok 2003/2004.

Z najdôležitejších informácií z rokovania AS STU vyberáme: Na rokovaní AS STU boli predstavení noví členovia študentskej časti AS STU:

Dana Potomová – Stavebná fakulta
Martin Repko – Strojnícka fakulta
Jana Röschlová – Fakulta elektrotechniky a informatiky
Michal Červeňanský – MTF Trnava

AS STU poveril pracovnú skupinu v zložení doc. Hudec, doc. Dický a prof. Koman pripraviť žiadosť adresovanú MŠ SR týkajúcu sa započítavania objemu dotácií do výnosovej časti rozpočtu. AS STU schválil po diskusii list ministromi školstva SR, ministromi financií SR, predsedovi RVŠ SR a predsedovi výboru pre vedu a vzdelávanie NR SR so žiadosťou o riešenie.

Doc. Gondár informoval rokovanie AS STU o zasadnutí RVŠ SR dňa 30. 9. 2004. Hlavnou témou zasadnutia bola žiadosť MŠ SR o vyjadrenie nesúhlasu s metodikou a pôsobnosťou rektora a AS VŠMU a metodika rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu na rok 2005. Snahou je zohľadniť kvalitu vysokých škôl, vedu a výskum.

Rektor V. Bálež informoval prítomných o aktuálnych otázkach, ktoré boli predmetom zasadnutí vedenia STU a kolégia rektora.

Predseda AS STU M. Žalman podal správu, ktorá vzišla ako podnet z P-AS, ktorú predniesol pri otvorení nového akademického roku. V rámci príhovoru sa vychádzalo z analýzy činnosti AS, ktorý má za sebou 1 rok fungovania. Príhovor bol publikovaný v úplnej verzii.

Senátorka K. Hrušková informovala členov AS o zasadnutiach, ktoré sa uskutočnili 1. 10. a 8. 10. 2004 k problematike návrhu ubytovacieho poriadku v ŠD STU. Na základe záverov posledného zasadnutia študentskej časti AS Ing. Hulík predloží konečnú verziu všetkých dokumentov pred ich schválením študentom. Konečná verzia bude dostupná na nahliadnutie aj členom AS STU. Uvedený ubytovací poriadok bude vydaný ako vyhláška rektora.

Maroš Finka

Kolégium rektora STU informuje

Kolégium rektora STU rokovalo dňa 22. 11. 2004. Témy rokovania boli nasledovné.

- Vyhodnotenie prijímacieho konania na akademický rok 2004/2005.** Prorektor Kalužný predložil písomnú správu a komentoval jej obsah. Správa obsahuje informácie o prijímacom konaní na bakalárske, inžinierske a doktorandské štúdium na jednotlivé fakulty STU. Ako nedostatky uviedol pretrvávajúci rozdiel medzi počtom prijatých a počtom zapísaných študentov a tiež nedostatočnú softvérovú podporu najmä pri prijímacom konaní na inžinierske štúdium. V správe navrhuje realizovať efektívnejšie formy propagácie hlavne bakalárskeho štúdia a zväziť možnosti zápisu prijatých uchádzačov o bakalárske štúdium pred obdobím letných prázdnin.
- Harmonogram akademického roku 2005/2006.** KR STU v tomto bode rokovalo o návrhu na pevný termín začiatku zimného aj letného semestra a o skrátení semestrov na 12 týždňov. Tento návrh nenašiel podporu u dekanov fakúlt STU, a preto nebol prijatý.
- E-learning na STU.** Prorektor Kalužný predložil písomný materiál „Koncepcia rozvoja e-learningu na STU v horizonte 2 – 3 rokov“. Tento materiál zachytáva súčasný stav e-learningu na jednotlivých fakultách STU ako aj návrhy a úlohy v tejto oblasti do budúcnosti – tak na fakultnej ako aj univerzitnej úrovni.
- STRINet – sieť high-tech laboratórií a popredných výskumných pracovísk.** Prorektor Redhammer informoval KR STU o sieti high-tech laboratórií a popredných výskumných pracovísk na STU ako aj o budovaní slovenskej výskumno-vývojovej a inovačnej siete STRINet.
- Výskumné projekty STU a ESF.** Prorektor Redhammer informoval KR STU o projektoch STU podaných resp. schválených pre 6. RP, štátne programy, ESF ako aj o nových výzvach na projekty ESF a 6. RP. Podarilo sa nám získať usporiadanie tréningového seminára v Bratislave na pôde STU. Uskutoční sa koncom januára 2005 a prednášať budú renomovaní odborníci z Bruselu, ktorí sú členmi hodnotiteľských komisií pre podávané projekty.
- Telefónna sieť na STU.** KR STU rokovalo o projekte novej telefónnej siete na STU. Zatiaľ máme tri ponuky na riešenie telefónnej siete na STU, ktoré obsahujú technické riešenie vrátane cenových ponúk, a to od firiem ST-AVAYA, EUROTTEL a ORANGE. V tejto fáze ide o to, aby sme sa filozoficky rozhodli, čo chceme na STU mať v budúcnosti.
- Stav IT na STU.** KR STU sa v rámci tohto bodu rokovania zaoberalo obsahom predloženej písomnej správy, v ktorej je hodnotený stav IT na STU osobitne pre 16 separátnych funkcií. V správe sa konštatuje, že iba 30 % študentov a 50 % zamestnancov STU využíva pridelené adresy v rámci jednotného elektronického prostredia, čo je veľmi málo a tento stav treba zlepšiť. Ďalej v rámci diskusie odznali kritické pripomienky na fungovanie stravovacieho systému, informačného systému Študent, ekonomického softvéru a pod. Na STU sa pripravuje zavedenie nového komplexného informačného systému CAMPUS ONLINE. So zavedením nového ekonomického softvéru, ktorý bude zladený so ŠP sa počíta až v horizonte 2 – 3 rokov. Dôvody sú hlavne finančné.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora

Dvaja dekaní z STU vo vedení Klubu dekanov

V horskom hoteli Akademik v Račkovej doline zasadali dňoch 26. a 27. októbra 2004 Klub dekanov fakúlt vysokých škôl SR. Hlavným programom zasadania bola voľba vedenia klubu dekanov, revíziej a hospodárskej komisie. Do vedenia Klubu dekanov fakúlt VŠ SR boli zvolení:

predseda : prof. Ing. Mikuláš Látečka, PhD.

podpredseda : prof. Ing. arch. Peter Gál, PhD.

členovia : prof. Ing. František Janíček, CSc., prof. RNDr.

Beáta Kosová, CSc. a doc. Ing. Dušan Kocúr, CSc.

Na zasadnutí bol vypracovaný Návrh uznesenia zo zasadnutia Klubu dekanov, ktorý bol predložený doc. RNDr. Martinovi Froncovi, CSc. - ministromi školstva SR, doc. RNDr. Petrovi Mederlymu, CSc. – generálnemu riaditeľovi sekcie VŠ MŠ SR a Ing. J. Gašperanovi, predsedovi Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku.

V závere stretnutia klubu dekanov sa diskutovalo k aktuálnym problémom vysokých škôl, najmä v oblasti akreditácie študijných programov, pridelovania finančných prostriedkov na štipendiá novoprijatých doktorandov, spôsobilosť fakúlt VŠ uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvania profesorov, ku ktorým uvedení hostia vyjadrili svoje stanovisko, názory a námety na ďalšie riešenie.

CENTROPE workshop

Viedeň 26. 11. 2004

Projekt CENTROPE (Central European Region) je pokusom nanovo formulovať stredoeurópsku identitu založenú na historickom regióne pozostávajúcom z Burgenlandu, Viedne, Dolného Rakúska, južnej Moravy, Bratislavy, západného Slovenska a západného Maďarska. Projekt je iniciovaný konzorciom rakúskych inštitúcií, sídli v Europaforum vo Viedni. V súčasnosti sa formuje snaha etablovať tento región ako oblasť spolupráce vo vede. V ďalšom vývoji je snaha vytvárať podmienky pre vzdelávanie formou univerzitných koalícií, napomáhať vytváraniu spoločného trhu práce a prerastaniu infraštruktúr.

– rš –

Architekt zabodoval vo vede

Z podnetu európskej komisie sa od 8. novembra 2004 organizoval v členských štátoch EÚ „Týždeň vedy a techniky“. Jeho súčasťou bol aj 8. ročník akcie Vedec roka SR 2004, pravidelné oceňovanie osobností, ktoré sa zaslúžili o rozvoj vedy a techniky na Slovensku. Vedcom roka za výsledky v rámci programu Európskej únie

2004 sa stal **prof. Ing. arch. Maroš Finka, PhD.**, vedúci Ústavu urbanizmu a riaditeľ Centra excelentnosti FA STU. Ocenenie získal za rozvoj urbanistickej vedy a integráciu Centra excelentnosti FA STU SPECTRA do európskeho výskumného priestoru v oblasti priestorového plánovania.

Premárnené talenty

Správa o situácii vedeckých pracovníčok v krajinách strednej a východnej Európy a v pobaltských štátoch

Európska komisia a osobitne Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre výskum sa už viacero rokov programovo a veľmi systematicky zaoberá problematikou pôsobenia žien vo vede. Podporiť účasť žien vede, a to nielen v kvantitatívnom ale najmä v kvalitatívnom smere, je hlavným zmyslom aktivít, ktoré boli v posledných rokoch iniciované Európskou komisiou v intenciách rodovo citlivej politiky EÚ, známej ako gender mainstreaming (uplatňovanie princípu rovnosti šancí). Jednou z aktivít smerujúcich k lepšiemu využitiu vzdelanostného kapitálu žien patrí aj etablovanie skupiny expertiek - aktívnych vedeckých pracovníčok z rôznych oblastí vedy a výskumu z dvanástich krajín strednej a východnej Európy. Táto skupina bola zostavená zo zástupkyň krajín bývalého bloku socialistických štátov (Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Slovenská republika, Slovinsko, Srbsko a územie bývalej Nemeckej demokratickej republiky) ako aj pobaltských republík (Litva, Lotyšsko a Estónsko) a začala pracovať v januári 2003. Jej úlohou bolo pripraviť obsiahlu správu o postavení a situácii žien vo vede a výskume v spomínaných krajinách. Prácu skupiny organizovalo a koordinovalo oddelenie DG Research RTD C5 Women & Science pri Európskej komisii. Mala som česť byť zástupkyňou Slovenskej republiky v tejto skupine expertiek nazwanej ENWISE (Enlarge Women In Science to East). Činnosť skupiny bola prirodzeným pokračovaním úspešnej práce viacerých expertných skupín s podobným zameraním ako napr. ETAN (European Technology Assessment Network), ktorej správa Promoting excellence through mainstreaming gender equality informovala o situácii žien vo vede v krajinách Európskej únie, alebo Helsinská skupina (združujúca reprezentantky 15 členských štátov a 15 asociovaných krajín v 5. rámcovom programe EÚ), ktorá vznikla na podporu rodovej rovnosti vo vede v rámci celej Európy a výsledky svojej práce publikovala v správe National Policies on Women and Science in Europe.

Správu Enwise skupiny prevzal komisár pre vedu a výskum Philippe Busquin na tlačovej konferencii usporiadanej 30. januára 2004 v Bruseli za prítomnosti zástupcov tlače a iných informačných médií z celého sveta. Názov správy - Waste of talents: turning private struggles into a public issue, Women and Science in the ENWISE countries, sám osebe veľa napovedá o jej poslanstve prinášajúcom zasvätený pohľad na každodenný zápas s tvrdou skutočnosťou, ktorý vedecké pracovníčky zvädzajú v nedostatočne sa rozvíjajúcich a slabo saturovaných sektoroch vedy a výskumu v zložitých ekonomických podmienkach krajín reformujúcich všetky oblasti spoločenského i súkromného života (včítane súkromného života rodín a ich členov) a transformujúcich národnú ekonomiku v rámci prístupového procesu a vstupu do Európskej únie. Lichotivé štatistiky potvrdzujúce vysokú profesionálnu výspešnosť a početné percentuálne zastúpenie žien vo vede a výskume v krajinách Enwise, kde ženy predstavujú až 38 % vedeckej

pracovnej sily (kým v bývalých krajinách EÚ to bolo 27 %), však zakrývajú nelichotivú skutočnosť, že väčšina vedeckých pracovníčok je zamestnaná vo vedných oblastiach s najnižšími vynakladanými výdavkami na vedu a výskum. Ženy nie sú adekvátne zastúpené na riadiacich postoch, ani v rôznych rozhodujúcich orgánoch a komisiách a vo vrcholových funkciách na akademiách vied a na univerzitách, i keď tvoria až 54 % akademického učiteľského zboru. Pravdepodobnosť dosiahnuť vyššie akademické posty, strategické pozície a uznanie vedeckou komunitou je u žien priemerne trikrát menšia ako u ich kolegov mužského rodu.

Napriek týmto limitujúcim faktorom však vedecké pracovníčky z krajín Enwise veľmi aktívne a úspešne vstupujú do Európskeho výskumného priestoru a vo významnej miere sa zapájajú do vedecko-výskumných aktivít súvisiacich s 5. a najmä 6. rámcovým programom Európskej únie, ktorý by mohol tvoriť strategickú hybnú páku tak pre upevnenie výskumu samotného, ako aj pre vymedzenie a výrazné posilnenie úlohy a postavenia žien vo výskume, a to nielen v nových členských krajinách, ale v Európskom kontexte vôbec. Počas 5. rámcového programu tvorili ženy 34 % všetkých hodnotiteľov z krajín Enwise, pričom príslušný údaj pre 15 štátov Európskej únie bol iba 22 %. Pre aktuálny 6. a pripravovaný 7. rámcový program možno dokonca očakávať ešte vyššie zastúpenie úspešných výskumníčok a hodnotiteľiek.

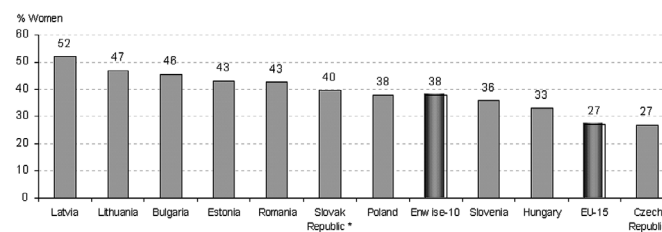
Podľa slov komisára Philippa Busquina: „Potenciál ľudských zdrojov spočívajúci vo vedeckých pracovníčkach postkomunistických kandidátskych krajín je pre Európsky výskumný priestor prínosom kľúčového významu. Správa Enwise expertnej skupiny poukazuje na skutočnosť, že schopnosti vedecko-výskumných pracovníčok je možné využívať omnoho intenzívnejšie a dôslednejšie, než to bolo doteraz. Bude potrebné iniciovať ďalšie akcie na presadenie agendy žien vo vede v rozšírenej Európe. Vedecké pracovníčky z krajín Enwise musia zároveň dostať šancu uplatniť sa adekvátne svojim schopnostiam v rámci Európskeho výskumného priestoru a zohrávať v ňom zodpovedajúcu úlohu.”

Správa Enwise nielen podáva úplný obraz o situácii prostredníctvom rozmanitých faktov a prezentáciou mnohých štatistických ukazovateľov, ktoré členky expertnej skupiny zobírali a rodovo – citlivo interpretovali, ale tiež objasňuje príčiny, ktoré dnešnú situáciu vedeckých pracovníčok ovplyvnili a formovali. Zatiaľ čo v období pred nástupom komunizmu mali ženy z krajín Enwise prístup k vzdelaniu a politické práva, a to vo veľkom predstihu pred ženami zo západoeurópskych štátov, počas komunistického režimu sa rovnosť rodov považovala za vedľajší produkt rovnostárstva a otázkam rovnosti mužov a žien sa nevenovala zvláštna pozornosť.

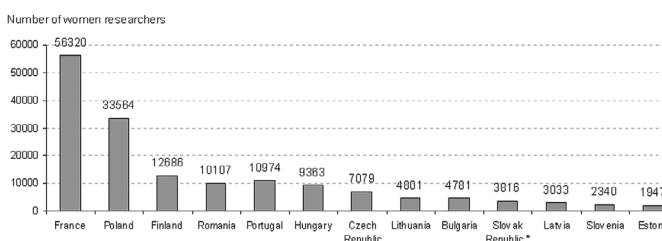
Jednoduchým dôkazom takéhoto prístupu je fakt, že z tohto obdobia prakticky neexistuje relevantná rodovo selektovaná a triedená hodnoverná štatistika a tiež úplná absencia štatistického sledovania zastúpenia rodov v kľúčových štatistických ukazovateľoch všetkých sektorov spoločenského života, vedu a výskum nevynímajúc.

Prechod na trhovú ekonomiku vyvolal dramatické zmeny v celej spoločnosti a jej ekonomike, ktoré sa nepriaznivo odrazili aj vo vede a výskume. Tento rezort stratil svoje predchádzajúce, i keď formálne presadzované a predstierané, výsadné postavenie vyplývajúce z jeho prezentácie ako hybnej páky rozvoja a napredovania vyspelej socialistickej spoločnosti a z jeho strategickej orientácie na zabezpečovanie ochrany a

obrany „výdobytkov socializmu”. Doteraz však nenašiel svoj nový „zmysel bytia”, poslanie a úlohu v novo vznikajúcej trhovo orientovanej konzumnej spoločnosti, nehovoriac už o strate prestíže vedy a vedeckých pracovníkov a neocenení ich prínosu pre spoločnosť všeobecne. V takejto atmosfére neistoty a hľadania sa postavenie žien vo vede, ktoré je pomerne silné vzhľadom na kvalitatívne ukazovatele ale slabé vzhľadom na kvantitatívne faktory, javí v úplne inom svetle. V periodiku Európskej komisie Cordis focus, Community Research and Development Information Service No. 238 z 9. februára 2004 je reportáž zhrňujúca závery Enwise správy symptomaticky uverejnená pod titulom Report on Women scientists in central and Eastern Europe shows women still ‘misused by society’. Napriek vyššiemu percentuálnemu zastúpeniu vedeckých pracovníčok v celkovom vedeckom potenciáli Enwise krajín (z celkového počtu 214 000 výskumných pracovníkov je 81 000 žien, čo predstavuje 35 %) v porovnaní s 15 pôvodnými členskými štátmi Európskej únie, treba mať na zreteli značné rozdiely medzi absolútnymi počtami vedeckých pracovníčok v jednotlivých Enwise krajinách, ktoré zároveň indikujú niektoré závažné nepriaznivé skutočnosti. Porovnaním grafov na obr. 1 a obr. 2 je zrejmé, že vzhľadom na „veľkosť” vedeckých komunít niektorých Enwise krajín, sú optimistické percentuálne zastúpenia žien vo vede a výskume značne klamlivým ukazovateľom rovnosti šancí.

Obr. 1 Percentuálne zastúpenie žien medzi výskumnými pracovníkmi v Enwise krajinách, 2001, Zdroj: Európska komisia, She figures, 2003

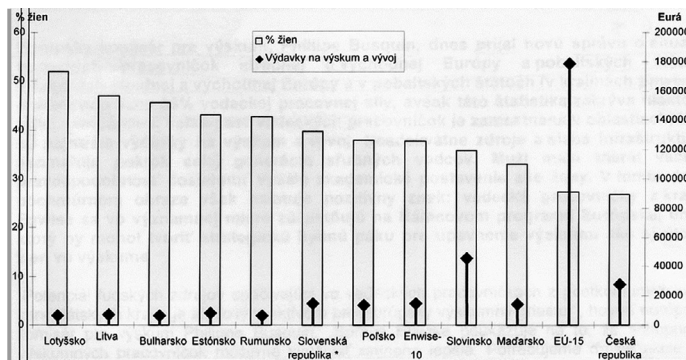
Obr. 2 Počty výskumných pracovníčok vo fyzických osobách, 2001, Zdroj: Európska komisia, She figures, 2003

Tento ukazovateľ môže vzbudzovať nesprávny dojem, že postavenie žien vo vede a výskume v Enwise krajinách je všeobecne uspokojivejšia ako v krajinách Európskej únie a vedecko-výskumné pracovníčky nepotrebujú špeciálnu pomoc a podporu, či prijatie nejakých mimoriadnych opatrení, keďže sa pomerne úspešne presadzujú vo výskumnom priestore svojich krajín, i v rámci Európskeho výskumného priestoru. Na dokreslenie celkovej situácie je potrebné uviesť percentuálne zastúpenie výskumných pracovníčok v niektorých krajinách EÚ citovaných v grafe na obr. 2, keď vo Francúzsku tvoria ženy 27 % z celkového počtu pracovníkov vedy a výskumu, vo Fínsku 28 % a v Portugalsku 44 %. Štatistické údaje tý-

kajúce sa Slovenskej republiky uvádzajú počty pracovníčok v človekorokoch, čo je ekvivalent plného pracovného času - FTE (Full time equivalent), ako výnimku oproti počtu fyzických osôb - HC (Head counts) uvedenému v údajoch ostatných štátov.

Celkový nárast počtu výskumných pracovníkov po rozšírení Európskej únie v máji 2004, ktorý vedecké komunity ôsmich nových členských štátov EÚ predstavujú celkovým počtom 180 000 vedeckých pracovníkov, je asi o 16 %, nárast v počte žien vo vede a výskume o 66 000 vedeckých pracovníčok dokonca predstavuje percentuálny nárast až o 22 %. Napriek tomu však tento nárast ovplyvnil celkové percentuálne zastúpenie žien vo vede a výskume v rámci rozšírenej Európy pozostávajúcej z 23 štátov len nepatrne. V rámci štátneho (vládneho) sektora výskumu a vývoja stúplo zastúpenie žien z 31 % na 33 %, v sektore vysokých škôl z 33 % na 34 % a v podnikateľskom sektore je zastúpenie žien o niečo menej ako 16 % oproti pôvodným 15 %. V tomto kontexte si treba jednoznačne uvedomiť, že naša republika s pomerne vysokým percentuálnym zastúpením žien vo vede a výskume (40 %) prispela do Európskeho výskumného potenciálu iba nepatrným počtom žien - vedecko-výskumných pracovníčok (asi 5,8 % z počtu 66 000), ktorých situácia a postavenie je determinované ekonomickými podmienkami a sociálnou situáciou v krajine. Za zmienku tiež stojí štruktúra vedeckej komunity na Slovensku, keď horizontálne rozloženie žien v hierarchii vedeckých disciplín a ich vertikálna distribúcia dosahujú podľa štatistických údajov nebezpečne kritické hodnoty. Ženy, vedecké pracovníčky s najvyššími akademickými titulmi profesor a doktor vied tvoria len 2,3 % z celkového počtu vedeckých pracovníčok v SR, kým u mužov je zastúpenie pracovníkov s najvyššími akademickými titulmi až 15,4 % z celkového počtu mužov vo vede. Stretnúť ženu profesorku alebo doktorku vied v slovenskej vedeckej komunite je asi 7-krát menej pravdepodobné, ako stretnúť jej kolegu, čo je však štatistický ukazovateľ interpretovateľný nepochybné aj oveľa menej diplomatickým spôsobom.

Jedným z mimoriadne silných argumentov dokladujúcich nepriaznivé podmienky pre vedu, výskum a vývoj v Enwise krajinách a koncentráciu vedeckých pracovníčok v oblastiach s najnižšími výdavkami a investíciami do rozvoja je porovnanie percentuálneho zastúpenia žien medzi výskumnými pracovníkmi a výdavkami vynaloženými na výskum a vývoj na vedeckého pracovníka v jednotlivých Enwise krajinách, v Enwise krajinách celkove a v pôvodných 15 krajinách EÚ. Z geografického hľadiska je pomer žien vo vede a výskume vyšší v krajinách s najmenším počtom pracovníkov aktívne činných v tomto rezorte, v ktorých sú zároveň vynakladané najnižšie výdavky na vedu a výskum na obyvateľa. Koreláciu percentuálneho zastúpenia žien medzi výskumnými pracovníkmi a výdavkami vynaloženými na výskum a vývoj zreteľne dokumentuje graf na obr. 3. Vyššie percentuálne zastúpenie žien vo vede v jednotlivých krajinách je v priamej korelácii s nižšími výdavkami na výskum a vývoj. Nepomer týchto dvoch kvantitatívnych ukazovateľov v Enwise krajinách a v štátoch Európskej pätnástky ukazuje, že rovnosť šancí, rodová vyváženosť a posilnenie výskumných kapacít musia ísť ruka v ruku s upevnením postavenia vedy a výskumu v nových členských krajinách Európskej únie, ak sa chcú aktívne a plnohodnotne zapojiť do aktivít v rámci rozšíreného Európskeho výskumného priestoru.

Obr. 3 Percentuálne zastúpenie žien medzi výskumnými pracovníkmi v porovnaní s výdavkami na výskum a vývoj na osobu (ženy a muži spolu) ročne v Euro, 2001, Zdroj: Európska komisia, She figures, 2003

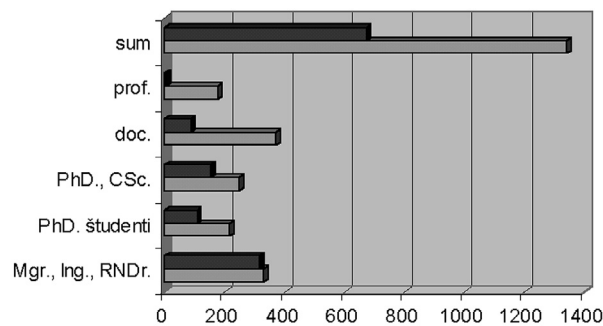
Správa okrem iného poukazuje aj na mnohé závažné skutočnosti súvisiace s problémami a dilemou mladšej generácie vedeckých a výskumných pracovníčok. Spoločensky a ekonomicky neúnosné limitujúce faktory, ako aj štrukturálne podmienky vlastných vedeckých systémov v Enwise krajinách bránia im naplno rozvinúť svoj intelektuálny potenciál a vyrásť na uznávaných vedcov súbežne s výchovou a starostlivosťou o deti a rodinu. Tieto okolnosti sú často priamou príčinou úniku mozgov, odlivu mladých talentovaných ľudí do zahraničia a veľmi často i mimo Európsky výskumný priestor.

Veľmi dôležitou súčasťou správy sú odporúčania adresované jednotlivým inštitúciám, bez pričinenia ktorých nebude možné dosiahnuť viditeľné zmeny zaručujúce rovnosť šancí mužov a žien a smerujúce k zlepšeniu postavenia žien vo vede v Enwise krajinách. Adresátom správy sú Rada ministrov a Európsky parlament, Európska komisia, národné ministerstvá školstva a riadiace orgány rezortov vedy a školstva v jednotlivých Enwise krajinách, univerzity a vedecké inštitúcie, informačné médiá, ako aj ženy vo vede a rôzne ženské organizácie.

Záverečné zhodnotenie výsledkov a prínosu správy expertnej skupiny Enwise prebehlo počas konferencie venovanej problematike postavenia žien vo vede v rozšírenej Európe, ktorá sa konala v Tallinne v septembri 2004 pod záštitou predsedníčky estónskeho parlamentu prof. Ene Ergma, predsedníčkou Enwise expertnej skupiny. Pri tejto príležitosti bola oficiálne prezentovaná aj knižná publikácia správy v anglickom jazyku. Okrem zástupcov Európskej komisie (bývalý komisár pre vedu a výskum Philippe Busquin) a Európskeho parlamentu (Anna Karamanu), členiek skupiny Enwise a vedeckých pracovníčok takmer zo všetkých krajín Európy boli účastníkmi konferencie aj pozvaní zástupcovia sektorov vedy a školstva z krajín Enwise a renomovaní zástupcovia tlače a médií.

Význam a dosah Enwise správy je potrebné vidieť aj v širšom kontexte. Jej výpovedná hodnota sa totiž dotýka nielen žien vo vede, ale veľmi cielene a apelatívne upozorňuje aj na nepriaznivú situáciu vo vede ako takej v niektorých krajinách patriacich do tzv. Európskeho výskumného priestoru. Slovenská republika nepatrí medzi krajiny, ktoré aktívne uplatňujú politiku rovnosti príležitostí a slovenská spoločnosť nie je veľmi citlivá na rodové otázky. Postavenie žien vo vede v SR tomu ekvivalentne zodpovedá. Situácia na STU v Bratislave nie je pre ženy veľmi optimistická. Vo vedení univerzity ani vo vedeckej rade nie je jediná žena, v akademick-

kom senáte univerzity je jediná predstaviteľka žien, rovnako ako v správnej rade univerzity, vo vedení jednotlivých fakúlt sú len 3 ženy v pozícii prodekaniek. Pritom ženy tvoria takmer polovicu akademickej obce STU. Horizontálna segregácia - zastúpenie žien na jednotlivých stupňoch vedeckej hierarchie dokumentuje postavenie žien, ktoré pôsobia väčšinou na postoch asistentiek a odborných asistentiek, viď. obr.4. Netreba zdôrazňovať, aké práva a povinnosti z tohto postavenia pre ženy vyplývajú. Veľa namáhavej a časovo náročnej pedagogickej práce za nezodpovedajúce mzdy, nedostatok času na budovanie osobnej profesionálnej kariéry, vedecký rast a prácu na medzinárodných projektoch, nedocenenie spoločnosťou, nenaplnené vedecké ambície, nevyužitie schopností a vedomostí, premárnené talenty a neodpustiteľná strata vedomostného potenciálu takmer polovice členov akademickej obce. Takéto plytvanie existujúcim intelektuálnym potenciálom si nemôže dovoliť nielen slovenská veda, ale ani Európsky výskumný priestor, či ľudstvo vôbec.

Obr. 4 Rozloženie akademického personálu STU v Bratislave, rok 2002, Zdroj: webstránka STU a fakúlt

Daniela Velichová
Katedra matematiky SjF

S P R Á V Y Z F A K Ú L T

Fakulta architektúry

FA STU v programe Phare ECOSOC

Mestský úrad v Komárne si v letnom semestri školského roku 2003/2004 v PC-ARCH FA STU Bratislava objednal variantné riešenie obnovy Starej a Novej pevnosti v Komárne, aj s príslušným územím.

Architektonicko-urbanistické štúdie boli spracované študentmi 5. ročníka študijného zamerania „Obnova architektonického dedičstva“, pod vedením doc. Ing. arch. Jany Gregorovej, PhD.

Výsledky spracovaných štúdií boli následne pracovníkmi MÚ Komárno zapracované do žiadosti na poskytnutie grantu v rámci programov externej pomoci Európskej únie.

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Agentúra na podporu regionálneho rozvoja) poskytlo mestu Komárno na základe žiadosti grant na implementovanie operácie nazvanej „Vypracovanie akčného plánu – analýza možností využitia priestoru časti komárňanskej pevnosti – Starý a Nový hrad.“

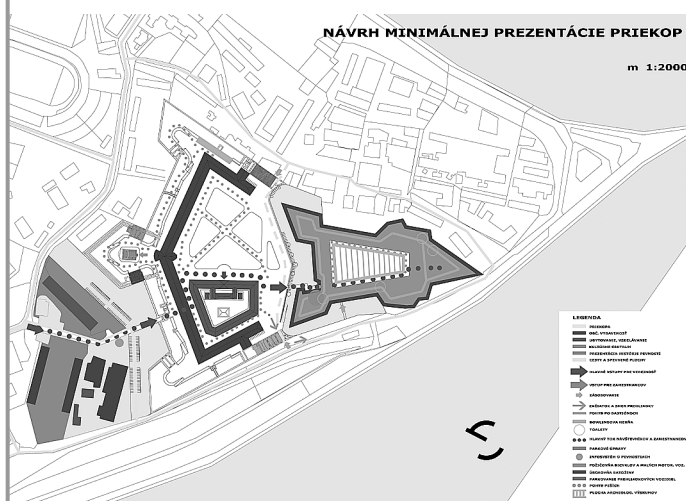
Cieľom projektu je porovnať možné alternatívy riešenia problémového územia na základe konkrétnych a presných údajov, na základe ktorých sa bude koordinovať celý proces komplexnej obnovy areálu pevností aj s okolím. Dielčím cieľom projektu je aj vypracovanie vstupných materiálov pre zápis lokality na Listinu svetového dedičstva, v spolupráci s Maďarskou republikou.

Projekt je zostavený podľa predpísanej metodiky pre obdobné programy Európskej únie, s dôrazom na jeho relevantnosť tak vo vzťahu k cieľom, ako aj opatreniam projektu.

Vypracovaním rozvojovej stratégie predmetného územia sa vytvoria optimálne predpoklady na vytvorenie kooperačnej siete kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií a podporí sa rozvoj

turizmu ako dôležitého prispievateľa k miestnemu, resp. regionálnemu ekonomickému rozvoju a rozvoju zamestnanosti. Na spracovanie akčného plánu bol zostavený kolektív expertov, ktorí sa z hľadiska svojej profesie spolupodieľajú na objektívnej analýze súčasného stavu oboch pevností a na základe nej navrhujú spôsoby možných riešení. Kontinuita konceptu bola za kolektív FA STU dosiahnutá tým, že za experta na architektúru a urbanizmus bol vybraný pôvodný iniciátor. Študenti inžinierskeho stupňa štúdia v súčasnosti priebežne zapracovávajú vstupné informácie expertov do variant architektonicko-urbanistických riešení predmetného územia. Výsledky spolupráce budú popularizované na medzinárodnom workshope, s cieľom oboznámiť odbornú a laickú verejnosť s výsledkami projektu.

Jana Gregorová
Ústav architektúry II

Variant riešenia dotykového územia komárňanskej pevnosti

Akreditácia nového študijného programu na FA STU

Na začiatku zimného semestra 2004 rektor STU postúpil dekanovi Fakulty architektúry prof. Petrovi Gálovi uzávery uznesenia Akreditačnej komisie – poradného orgánu vlády. Prostredníctvom jej odporúčania minister školstva priznáva Fakulte architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave právo udeľovať akademický titul „philosophiae doctor“, v skratke „PhD.“ absolventom dennej a externej formy štúdia trojročného doktorandského študijného programu: teória architektúry v študijnom odbore 2.1.18 Dejiny a teória výtvarného umenia a architektúry.

Akreditovaný študijný program umožňuje aj absolventom filozofických a umenovedných škôl pokračovať v doktorandskom štúdiu na Fakulte architektúry našej univerzity. Profilácia absolventa je prehĺbením špecializácie práce historikov umenia, architektov, príp. absolventov príbuzných odborov. Študijný program teória architektúry sa zameriava na štúdium metodologických otázok, filozoficko-historických a estetických základov teórie architektúry, ako aj na zvládnutie problematiky dejín predovšetkým súčasných architektonických teórií vo svetovom, európskom a slovenskom kontexte so špecializáciou na konkrétne historické obdobia i súčasnosť. Cieľom programu je umožniť architektovi i historikovi umenia nadobudnúť špecializáciu teoretika architektúry so širokým humanitným a umelecko-estetickým zázemím. Akreditácia študijného programu teória architektúry na FA STU zásadným spôsobom zhodnotila postavenie architektonického školstva jednak z kultúrno-humanitného hľadiska, no v konečnom dôsledku uznala popri dominancii architektonickej praxe aj vážnosť architektonického myslenia, reflexie, kritiky, spisby vôbec. STU je posunutá do výraznej polohy humanizácie technického vzdelávania.

Hlavným garantom študijného programu je prof. Ľudovít Petránsky, spolugarantmi sú doc. Jarmila Bencová a prof. Robert Špaček.

redakcia

**Fakulta
elektrotechniky
a informatiky**

Bratislavský klub fyzikov na FEI STU

V roku 2004, v jesenných mesiacoch sa v B-klube Fakulty elektrotechniky a informatiky uskutočnili dve podujatia: prednáška „Saturn - dobrodružstvo objavu a poznávania“ (prednášal Ing. L. E. Roth z USA) a „Pokusy a demonštrácie na prednáškach profesora Ilkoviča“ (legendárne pokusy

s pôvodnými pomôckami a prístrojmi prezentované a komentované doc. I. Červeňom a prof. D. Barančekom – FEI).

Akcie zorganizovala FEI (Katedra fyziky) v spolupráci so Slovenskou fyzikálnou spoločnosťou v rámci Klubu fyzikov. Klub fyzikov v Bratislave vznikol pred viac ako dvadsiatimi rokmi. Na úvodnom, tak trochu slávnostnom stretnutí sa 20. októbra 1983 zišlo vyše 70 fyzikov, záujemcov o fyziku a jej priaznivcov. Ako sa uvádza v zachovalom prehlásení zakladajúceho výboru (pracoval pod záštitou JSMF), zámerom pri zakladaní Klubu fyzikov bolo „združiť všetkých záujemcov o dianie a nové myšlienky vo fyzike, združiť špecialistov z najrozličnejších jej odborov, ako aj všetkých kategórií a pracovných zameraní“.

V Klube fyzikov prednášal (23. 9. 2004) významný vedeckovýskumný pracovník z NASA, Ing. L. E. Roth, jeden z vedúcich projektov Apolo, Mariner, Viking a Magellan. V súčasnosti je angažovaný v projekte Cassini, ktorého cieľom je získanie obrázov Saturnovho mesiaca Titana, radarové štúdium atmosféry a prstencov tejto výnimočnej planéty. Poslucháči si rozprávanie o Saturne vypočuli z úst najpovolanejšieho.

Činnosť klubu bola skutočne pestrá a bohatá. Na pravidelné mesačné stretnutia sa plánovali fyzikálne prednášky popredných československých a zahraničných odborníkov. Témy sa dotýkali problémov súčasnej fyziky a súčasných fyzikov, odkazu fyzikov predchádzajúcich generácií a tiež pohľadu do budúcnosti. Pozoruhodné penzum organizačnej práce odviezol predseda klubu prof. Ján Garaj, ktorého neskôr vystriedal prof. M. Noga. Po roku 1989, v zmenených spoločenských podmienkach zaznamenávame postupné ochabovanie aktivity. Keď sa už zdalo, že Klub fyzikov v Bratislave zanikne, ujal sa iniciatívy výbor Slovenskej fyzikálnej spoločnosti, ktorý podporila Fakulta elektrotechniky a informatiky. Vďaka ich snahe klub postupne ožíva. Niektoré akcie, prednášky s besedami pripomínajú obdobie pred dvadsiatimi rokmi. V B-klube FEI, kde sa podujatia klubu pravidelne konajú, odznela napríklad zaujímavá prednáška k stému výročiu Planckovej konštanty (Dr. R. Zajac), tiež prednášky „Fyzika a kultúra“ (prof. J. Krempaský), „Werner Heisenberg v Bratislave“ (doc J. Šebesta), „Rastrovacia sondová mikroskopia – jedna z ciest k nanotechnológiám“ (Dr. Š. Lányi) a ďalšie. Na sklonku roka 2003 to bola prednáška prof. M. Nogu o Nobelovej cene za rok 2003. V roku 2004 sa okrem spomenutých jesenných akcií uskutočnili prednášky Dr. P. Šveca – „Kovové nanoštruk-

túry vyrobené rýchlym chladením“ a doc. J. Šebestu – „Nobelák z Kozej ulice“. K predvianočnej atmosfére prispelo posedenie pri poštovej známke s námetom „Fyzici a fyzika“. Činnosť Klubu fyzikov na FEI bude pokračovať aj v roku 2005 – v Medzinárodnom roku fyziky. Okrem tradičnej prednášky o Nobelovej cene za posledný rok to bude prednáška o Einsteinovi – o menej známych vzťahoch medzi ním a F. E. Lenardom (nositeľom Nobelovej ceny, ktorý sa narodil v Bratislave). Ďalšie prednášky majú byť venované biofyzikálnym problémom a moderným nanotechnológiám. Snaha organizátorov, ako aj pravidelných účastníkov akcií, vysokoškolských pedagógov, vedeckých pracovníkov ústavov SAV a aj stredoškolských učiteľov – „fyzikárov“ je, aby klub nebol len miestom, kde si vypočujú prednášku, získajú informácie, ktoré sú napokon dostupné aj inde. Dôležité je aj vzájomné stretávanie v povzbudivej atmosfére a pestovanie pocitu spolupatričnosti v našej fyzikálnej komunite.

*Drahošlav Barančok
Katedra fyziky*

Fakulta chemickej a potravinárskej technológie

Internetový dištančný kurz

V období od septembra 2003 do mája 2004 bol pracovníkmi Katedry environmentálneho inžinierstva FCHPT STU uskutočnený pilotný beh dištančného internetového kurzu Technológia vody a ochrana vodných zdrojov. Kurz bol pripravený na katedre v rámci projektu s grantovou podporou Nadácie otvorenej spoločnosti.

Tento kurz dištančnej formy vzdelávania nadväzuje na prezenčnú formu kurzu „Progresívne postupy čistenia odpadových vôd a spracovania kalov“, ktorý bol akreditovaný MŠ SR. Zámerom kurzu je rozšíriť systémový inžiniersky prístup k ochrane vodných zdrojov, a to vo vzájomných súvislostiach medzi produkciou znečistenia, jeho odstraňovaním a vplyvom na kvalitu vody v recipiente.

Cieľom kurzu je aktualizovať poznatky v nasledovných oblastiach:

- naša a európska legislatíva,
- súčasný stav v zásobovaní pitnou vodou, odvádzaní a čistení odpadových vôd,
- procesy a technológie čistenia odpadových vôd a spracovania kalov,
- navrhovanie, optimalizácia a riadenie procesov a technológií,
- počítačové spracovanie laboratórnych a prevádzkových meraní,
- využitie dynamických simulačných programov pri navrhovaní a prevádzkovaní procesov a technológií.

K ďalším cieľom kurzu patria výmena skúseností prostredníctvom internetových diskusií a aplikácia získaných poznatkov v oblastiach a inštitúciách aktuálneho pôsobenia jednotlivých

frekventantov kurzu prostredníctvom záverečných prác.

Obsahová náplň kurzu pozostáva z nasledovných modulov:

Modul 1: Ochrana vodných zdrojov ako súčasť trvalo udržateľného rozvoja.

Modul 2: Čistenie odpadových vôd ako ochrana povrchových a podzemných vôd.

Modul 3: Odvádzanie a čistenie odpadových vôd.

Modul 4: Procesy a technológie čistenia odpadových vôd - biologické čistenie.

Modul 5: Procesy a technológie čistenia odpadových vôd – mechanické čistenie a spracovanie kalov.

Modul 6: Návrhové postupy a výpočty technológií čistenia odpadových vôd a spracovania kalov.

Modulu 7: Intenzifikácia, optimalizácia a riadenie procesov čistenia odpadových vôd.

Modulu 8: Matematické simulovanie procesov čistenia odpadových vôd.

Modulu 9: Počítačové spracovanie nameraných údajov.

Modul 10: Dynamické simulovanie procesov čistenia odpadových vôd.

Funkcie odborných garantov a tútorov kurzu plnili doc. Ing.

Igor Bodík, PhD., doc. Ing. Ján Derco, PhD., doc. Ing.

Miloslav Drtil, PhD., doc. Ing. Miroslav Hutňan, PhD.

Učebné materiály boli vypracované vo forme učebných textov, v PDF forme na CD ROM nosičoch a na internetovom vyučovacom prostredí a vo forme výpočtových programov v jazyku Fortran.

Moduly 1 až 7 boli kompletne realizované dištančnou internetovou formou (vrátane vypracovania a hodnotenia zadaní a testov). Moduly 8 až 10 boli realizované kombinovanou dištančnou internetovou formou (štúdium textov) a prezenčnou formou (počítačové spracovanie nameraných údajov a simulovanie procesov čistenia odpadových vôd).

Do projektu boli zapojení aj pracovníci Katedry automatizácie a regulácie FEI STU (doc. Ing. Mikuláš Huba, PhD., Ing. Pavol Bisták, Ing. Katarína Žáková, PhD.), ktorí pripravovali pre tento kurz vyučovacie prostredia na internete (www stránka). Toto prostredie umožňovalo čítanie, tlač, resp. stiahnutie učebných materiálov do osobných počítačov frekventantov, on-line diskusiu medzi tútorami a frekventantmi, priebežné overovanie zvládnutia študijných materiálov prostredníctvom internetovej anonymnej formy hlasovania, zadaní a testov k jednotlivým modulom, ich vypracovania a hodnotenia.

Na kurz sa prihlásilo 7 pracovníkov Slovenskej agentúry životného prostredia, 5 pracovníkov Vodárenských spoločností (bývalé VaK), po jednom pracovníkovi zo Slovenského hydrometeorologického ústavu, Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Implementačnej komisie životného prostredia, Hygieny životného prostredia a Výskumného ústavu vodného hospodárstva a 3 interní a externí doktorandi katedry.

Úspešné absolvovanie kurzu bolo podmienené zvládnutím priebežných zadaní a testov, vypracovaním a obhajobou záverečných prác. Témy záverečných prác boli zadané na základe elektronickej diskusie tútorov a frekventantov a vychádzali z pracovného zaradenia frekventantov kurzu. Obhajoba záverečných prác sa uskutočnila dištančnou diskusnou formou za účasti všetkých tútorov a frekventantov kurzu.

Kurz úspešne ukončilo 14 frekventantov (4 zo Slovenskej agentúry životného prostredia, 4 z Vodárenských spoločností, 1 zo Slovenskej inšpekcie životného prostredia, 1 z Hygieny

životného prostredia, 1 z Výskumného ústavu vodného hospodárstva a 3 interní a externí doktorandi Katedry environmentálneho inžinierstva.

Kurz bol oficiálne ukončený odovzdaním osvedčení o absolvovaní kurzu s celoštátnou platnosťou a s akreditáciou MŠ SR na osobnom stretnutí tútorov a frekventantov tohto kurzu. Na základe skúseností z pilotného kurzu a odporúčaní jeho absolventov uvažujeme s ďalším kurzom so začiatkom v januári 2005. V rámci prípravy ďalšieho kurzu budú aktualizované texty z hľadiska platnej našej a európskej legislatívy. Aj naďalej uvažujeme s využitím prevažne dištančnej formy vzdelávania s doplnkovou prezenčnou formou zameranou na počítačové spracovanie nameraných údajov a simulačných výpočtov. Predpokladaná celková doba trvania kurzu je šesť mesiacov. Podrobnejšie informácie o kurze a možnostiach prihlásenia možno získať u vyššie uvedených pracovníkov Katedry environmentálneho inžinierstva.

*Ján Derco, vedúci projektu
Katedra environmentálneho inžinierstva*

Stavebná fakulta

Facility management

Problematika Facility managementu je veľmi rozsiahla a oslovuje veľkú škálu odborníkov a špecialistov či už z oblasti technickej, ekonomickej alebo právnickej. Na Slovensku chýba odborné fórum, ktoré by poskytlo priestor na informovanie o moderných trendoch riadenia podporných činností – o metóde Facility managementu a ktoré by súčasne slúžilo na výmenu skúseností medzi slovenskými a zahraničnými odborníkmi v tejto oblasti.

To boli dôvody, ktoré viedli Slovenskú spoločnosť pre techniku prostredia (SSTP) v spolupráci so Stavebnou fakultou STU v Bratislave, aby počnúc rokom 2003 začala s organizovaním odborných konferencií na tému FACILITY MANAGEMENT (FM).

V tomto roku sa v dňoch 10. a 11. novembra 2004 uskutočnil už druhý ročník konferencie pod názvom FACILITY MANAGEMENT 2004. Odborným garantom konferencie bol prof. Ing. Dušan Petráš, PhD., predseda SSTP a dekan Stavebnej fakulty STU, organizačným garantom Jozef Molnár, SSTP Bratislava.

Program konferencie bol členený do piatich sekcií:

- I. sekcia: Facility management (viedol prof. Ing. Petráš)
- II. sekcia: Prevádzka a údržba budov (viedol Ing. Frýba)
- III. sekcia: Správa budov (viedla Ing. Somorová, PhD.)
- IV. sekcia: Energetický manažment (viedol Ing. Piršel, PhD.)
- V. sekcia: Automatizované systémy riadenia budov (viedol doc. Ing. Hantúch).

V jednotlivých sekciách mali prítomní možnosť zoznámiť sa

s vývojom Facility managementu a jeho uplatnením ako efektívnej metódy zníženia prevádzkových nákladov stavebných objektov. V širokom spektre prednášok zaujala téma vzdelávania odborníkov v oblasti správy majetku a vzdelávania facility manažérov.

Konferencia sa svojím obsahom snažila osloviť široký okruh odborníkov zo štátnej správy, technikov zodpovedných za prevádzku, údržbu a servis v budovách, správcov budov a ich jednotlivých zariadení. Prednášajúcimi boli odborníci zo Slovenska, z Českej republiky a Rakúska. Generálnym sponzorom bola firma Johnson Controls International, s. r. o. S činnosťou firmy oboznámil prítomných riaditeľ odboru služieb Ing. Piršel, PhD.

Konferencia bola príležitosťou na nadviazanie odbornej spolupráce medzi Vysokou školou banskou – TU Ostrava, ktorá na Fakulte stavebnej umožňuje štúdium pre budúcich facility manažérov v bakalárskom štúdiu a Stavebnou fakultou STU Bratislava.

Súčasťou konferencie Facility management 2004 bolo aj ustanovujúce zasadnutie národnej Technickej komisie 109 Facility management pre CEN/TC 348, ktorá vznikla pri Stavebnej fakulte STU. Cieľom technickej komisie je vytvorenie národného stanoviska pri tvorbe európskej normy Facility management. Na tvorbe európskej normy sa podieľa Slovenský ústav technickej normalizácie ako riadny národný člen CEN a CENELEC, Technická komisia 109 je jej poradným orgánom. Členmi technickej komisie sú odborníci z firiem poskytujúcich služby FM, ale i pracovníci splnomocnení zastupovať štátne organizácie. Za predsedníčku technickej komisie bola zvolená Ing. Somorová, PhD.

*Viera Somorová
Katedra ekonomiky a riadenia stavebníctva*

Medzinárodná konferencia INGEO 2004

Katedra geodézie Slovenskej technickej univerzity (STU) v Bratislave usporiadala už po tretíkrát medzinárodnú konferenciu venovanú problematike inžinierskej geodézie – INGEO 2004, ktorá sa konala v dňoch 11. až 13. novembra 2004 v reprezentačných priestoroch hotela Devín v Bratislave. Konferencia bola prvýkrát organizovaná v spolupráci a pod záštitou Medzinárodnej federácie geodetov (FIG).

V súlade s programovým vyhlásením FIG a Medzinárodnej asociácie geodézie (International association of geodesy - IAG) ponúkla pracovná skupina IAG WG 4.2.2 svoju spoluprácu na programe konferencie. V histórii konferencie sa tak po prvýkrát zúčastnili kolegovia z IAG v zastúpení Dr. Matthew Taita z Univerzity v Calgary (Kanada). Na usporiadaní konferencie sa už tradične zúčastnili Komora geodetov a kartografů a Slovenský zväz geodetov.

Cieľom konferencie bolo spojiť odborníkov pôsobiacich v oblasti inžinierskej geodézie a priemyselných informačných systémov, vytvoriť priestor na diskusiu otázok týkajúcich sa nových technológií a ich aplikácií. Rokovanie konferencie prebiehalo v anglickom jazyku a bolo zamerané na súčasné problémy laserového skenovania, využitie laserových skene-

rov v priemysle, určovanie dynamických pretvorení objektov a priemyselné informačné systémy. Na odbornom programe konferencie sa zúčastnilo 61 účastníkov zo 14 krajín sveta. Účastníkov konferencie privítal a v mene vedeckého výboru konferencie pozdravil prof. Ing. Alojz Kopáčik, PhD. Rokovanie konferencie otvoril prof. Ing. Vladimír Bálež, DrSc., rektor STU, ktorý vo svojom vystúpení ocenil skutočnosť, že na pôde STU vzniká séria konferencií, ktoré nachádzajú pozitívny ohlas aj v zahraničí, o čom svedčí veľký počet najmä zahraničných účastníkov konferencie. V čestnom predsedníctve konferencie svoje miesta zaujali aj významné osobnosti zo zahraničia: prof. Dr.- Ing. Thomas Wunderlich – vedúci Katedry geodézie na TU Mníchov (Nemecko) a predseda FIG WG 6.2 Geodézia v priemysle a vo výskume, prof. Dr.-Ing. Lothar Gründig – vedúci Katedry geodézie a geoinformačných technológií na TU Berlín (Nemecko), predseda FIG WG 6.3 Menežment údajov a priemyselné informačné systémy, Dr. Matthew Tait – Univerzita Calgary (Kanada), predseda IAG WG 4.2.2.

Pohľad na čestné predsedníctvo konferencie.

Po otvorení konferencie predniesol úvodný príspevok Dr. Schäfer (Nemecko) na tému „Expertné centrum pre inžiniersku geodéziu – báza znalostí v oblasti inžinierskej geodézie“, v ktorom prezentoval filozofiu, realizáciu a prvé skúsenosti s prevádzkou špecializovaného expertného (informačného a konzultačného) centra budovaného v Nemecku pre oblasť inžinierskej geodézie. Odborný program konferencie bol rozdelený do 5 sekcií, ktoré sa venovali otázkam:

- spracovania údajov,
- terestrického laserového skenovania,
- priemyselných informačných systémov,
- kontrolných meraní, špeciálnych aplikácií a meraní v priemysle,
- robotizovaných meracích staníc,
- meraní GPS a ich aplikácií v inžinierskej geodézii.

Na konferencii odznelo celkom 46 prednášok, 4 príspevky boli prezentované formou panelovej diskusie. Panelové diskusie vhodne doplnilo vystúpenie zástupcu spoločnosti SIGEO, s. r. o., Bratislava na tému „3D digitálna mapa diaľnice“, ktoré bolo doplnené vizualizáciou výsledkov (video projekcia 3D modelu) vybraného úseku diaľnice D1 v Bratislave. Program konferencie obohatili prednášky zaoberajúce sa otázkami spracovania časových radov, spektrálnej analýzy a hľadania optimálnej konfigurácie stanovísk terestrických laserových skenerov (TLS). V problematike TLS dominovali otázky skúšania a kalibrácie TLS, hľadania technologických postupov na skúšanie TLS, formulácie matematických mode-

lov opisujúcich vzájomné pôsobenie TLS a kalibračných zariadení. Prvýkrát boli v odborných kruhoch prezentované výsledky dynamických aplikácií TLS, ktoré vznikli v spolupráci kolektívov na TU Mníchov a STU Bratislava. Zaujímavá bola prezentácia myšlienky a realizácie inteligentného meracieho systému integrujúceho v jeden celok robotizovanú meraciu stanicu a digitálnu kameru pomocou výkonného CAD programu a notebooku.

V oblasti priemyselných informačných systémov boli prezentované nové koncepcie modelovania geometrie a topológie budov. Viaceré príspevky boli venované aktuálnej problematike budovania informačných systémov vysokorychlostných železničných tratí v zjednotenej Európe. Vo vystúpeniach účastníkov v oblasti kontrolných meraní rezonovali otázky kontroly železničných tratí, mostov, priemyselných zariadení (lisovne, montážne linky apod.) ako aj analýzy výstupných signálov permanentných meracích systémov.

Problematika testovania a využívania robotizovaných meracích staníc v inžinierskej geodézii je zo dňa na deň aktuálnejšia. Príspevky prezentované na konferencii sa zaoberali otázkou stability meracích staníc, vplyvom dynamických efektov vyvolaných pohybujúcimi sa časťami systémov na stabilitu stavov ako aj využitím týchto meracích systémov na vytyčovanie a meranie deformácií. Diskutovaná bola problematika kvality výsledkov meraní pri aplikácii týchto meracích systémov bez použitia odrazových hranolov a fólií. Ukážky kolegov zo zahraničia pri využití týchto meracích systémov na permanentné monitorovanie historických a cirkevných objektov (kostolov) boli vhodným oživením odborného programu konferencie.

V oblasti využitia GPS rezonovali otázky kalibrácie antén a realizácie výškových meraní. Viaceré príspevky analyzovali a potvrdili vhodnosť využitia systémov GPS na monitorovanie vertikálnych posunov ako aj tvorbu lokálnych digitálnych modelov reliéfu pre potreby stavebných aktivít. Sprievodnými akciami rokovania v odborných sekciách boli exkurzie na významné stavby v Bratislave a v jej okolí. Účastníci konferencie navštívili stavbu tunela Sitiny a mosta Košická v Bratislave, ako aj sústavu Vodných diel (VD) Gabčíkovo – Čunovo, na ktorých sa oboznámili so stavebnými a geodetickými prácami, ich prípravou a realizáciou.

Účastníci exkurzie pred južným portálom tunela SITINY

Odborný výklad s prehliadkou priamo na stavbách v Bratislave pripravili pracovníci zhotoviteľa TAISEI Corporation Slovakia a Doprastav, a. s., Bratislava. Exkurziu na sústavu VD zabezpečili pracovníci Katedry geodézie (KG) STU Bratislava v spolupráci s pracovníkmi elektrárne v Gabčíkove. Účastníci exkurzií mali možnosť sa oboznámiť s obsahom a výsledkami sústredenej výučby realizovanej KG, ako aj výsledkami expertíznej činnosti vykonávanej pracovníkmi KG na predmetných dielach.

Počas rokovania medzinárodnej konferencie INGENIO 2004 odznelo veľké množstvo podnetných informácií zo všetkých oblastí diskutovaných na konferencii. V závere rokovania konferencie boli pripravené v spolupráci s predsedajúcimi technických sekcií závery a odporúčania účastníkov konferencie, ktorí odporúčajú:

- pokračovať v realizácii spoločných odborných podujatí FIG a IAG,
- v budúcnosti sa zamerať na kalibráciu, testovanie a využívanie TLS, integrovaných meracích systémov, tvorbu 3D modelov a informačných systémov priemyselných objektov,
- pokračovať vo výskume analýzy časových radov, spracovanie údajov aplikáciou moderných matematických postupov a modelov,
- v oblasti informačných systémov orientovať výskum na tvorbu modelov charakterizujúcich geometriu a topológiu budov spôsobom viac dostupným pre používateľa a pre web aplikácie,
- pokračovať v budúcnosti v interdisciplinárnych aktivitách a aplikáciách s cieľom vychádzať v ústrety požiadavkám odborníkov iných profesií,
- naďalej vytvárať priestor na vystúpenia a prezentácie mladých výskumných pracovníkov na medzinárodných podujatiach.

Pre účastníkov konferencie boli pripravené bohaté materiály so zborníkom abstraktov. Príspevky prednesené na konferencii boli pripravené v digitálnej podobe, vo forme CD ROM-u, ktorého vydavateľom je FIG. Informácie o priebehu konferencie, záveroch prijatých na konferencii, ako aj galéria fotografií sú sprístupnené na web stránkach FIG a KG

*Alojz Kopáčik
prodekan Stavebnej fakulty*

STRECHY 2004

Konštrukcie striech, pokiaľ sú navrhnuté a realizované kvalitne a vykazujú tak potrebnú spoľahlivosť, môžu mimoriadne vhodne dopĺňať výtvarno-architektonický zámer daného objektu a veľmi spríjemňovať naše prostredie. A nielen to. V mnohých konkrétnych prípadoch práve tieto konštrukcie vytvárajú veľmi vhodný priestor na relaxáciu a odpočinok, čím slúžia ako účelové plochy.

Je teda v záujme nás všetkých, aby konštrukcie striech v nás vyvolávali pocit príjemného domova a nie neistotu a starosti, ktorých aj tak má každý z nás iste dosť. Na naplnenie takéhoto cieľa slúžia aj stretnutia odbornej verejnosti. V roku 1972 sa v rámci československej republiky prvýkrát stretli odborníci, aby diskutovali a zhrnuli svoje skúsenosti so strechami. Bol to začiatok tradície pravidelných stretnutí. Základný kameň tradi-

cie strechárskeho podujatia uskutočneného v Bratislave v rámci samostatnej Slovenskej republiky sa podarilo položiť v roku 1994, keď sa uskutočnilo prvé stretnutie. Nadväzujúc na tradíciu pravidelných stretnutí Stavebná fakulta STU – Katedra konštrukcií pozemných stavieb so spoluorganizátormi, ktorými sú Cech strechárov Slovenska a Výstavisko Bratislava a. s., zorganizovali v novembri 2004 XI. ročník medzinárodného sympózia. Neoddeliteľnou súčasťou sympózia bol aj IX. ročník medzinárodnej výstavy. V rámci podujatia prebehla tlačová konferencia, „Diskusné a prezentačné fórum“, spoločenský večer, návšteva divadelného predstavenia a udeľovanie cien „Zlatý kruh“, ukážka zručnosti žiakov stredných odborných učilíšť v strechárskych odboroch.

Hlavnou témou podujatia STRECHY 2004 bola problematika klampiarskych prác na strechách a plechové krytiny. V rámci sympózia odznelo 39 prednášok za pomerne veľkej účasti poslucháčov. Na sympóziu sa prezentovali svojimi príspevkami aj študenti doktorandského štúdia so zameraním na problematiku striech. Každoročne pri príležitosti tohto podujatia je vydaný zborník prednášok.

Pri stánku Stavebnej fakulty STU diskutuje štátny tajomník MVARR SR Ján Hurný s prodekanom SvF Františkom Ohrablom.

Na medzinárodnej výstave bolo 30 vystavovateľov. Zvlášť zaujala expozícia, ktorá sa venovala problematike vegetačných striech. Boli prezentované nové možnosti riešenia skladieb strešného plášťa zaisťujúcich úspešnosť návrhu. Vystavovatelia s prihliadnutím na hlavnú tému strechárskeho podujatia v značnej miere prezentovali plechové krytiny. Návštevníci výstavy mali možnosť oboznámiť sa so systémami striech, materiálmi pre jednotlivé vrstvy strešného plášťa, vidieť konštrukčné riešenia detailov a získať podkladový materiál pre projektovanie. Samostatnou časťou podujatia bolo „Diskusné a prezentačné fórum“, ktorého hlavnou témou bola revízia STN 73 1901

Navrhovanie striech, ktorá vychádza zo súčasne platnej českej normy ČSN 73 1901. Zodpovedným spracovateľom revízie tejto normy je SvF STU, Katedra KPS. Diskusia, ako aj prednesené požiadavky na revíziu normy potvrdili veľký záujem zo strany projektantov a aj zo strany výrobcov materiálov a realizačných spoločností. Návrh, či realizácia strechy je veľmi náročná, vyžadujúca nielen veľké teoretické znalosti, praktické vedomosti, ale aj značné skúsenosti. Žiaľ, vo veľkej väčšine prípadov možno konštatovať, že už v projektovej príprave v oblasti striech sú chyby a často dosť zásadného charakteru. Preto je nutné organizovať podujatie, ktoré v prvom rade slúži ako zdroj odborných informácií pre odbornú verejnosť a pomôže aj ostatným, ktorí majú záujem o strechy.

*Jozef Oláh
Katedra konštrukcií pozemných stavieb*

Poznámky k logotypu STU v Bratislave

K najfrekventovanejším pojmom vizuálneho a významového prejavu súčasného sveta patrí logotyp, ktorý je najdôležitejším elementom grafického dizajnu a v širokom kontexte je jedným z pilierov Corporate Identity. Na každom kroku v rozličných formách vstupuje do nášho každodenného života. Práve jeho prostredníctvom sa identifikuje spoločnosť, produkty, služby, ale aj rôzne inštitúcie, školy, firmy, asociácie atď. Je prirodzené, že napriek stáročnému vývoju tohto prejavu (nie náhodou si svoje uplatnenie našiel v období prvej priemyselnej revolúcie), si práve dnes hľadá nové formy, ktoré sú schopné nielen konkurovať, ale predovšetkým dynamického a pritom kultivovaného prezentovania určitého objektu. V stručnosti povedané, jeho jedinečnosť je v tom, že jednoznačne približuje spoločnosti obsahovú náplň a poslanie významného pracoviska (v našom prípade STU), vytvára o ňom prvý dojem, ovplyvňuje ďalšiu externú prezentáciu, ale aj tvorbu inštitucionálnej kultúry, špecifickosti a filozofie. Z toho vyplýva jasne a zrozumiteľne demonštrovať individualitu logotypu, reflektovať filozofiu činnosti a nadviazať tak partnerský vzťah s následnou komunikáciou s cieľovým publikom. Samozrejme, aby sa znemožnilo zneužitie logotypu, musí byť registrovaný ako grafická ochranná značka s výhradnými právami použitia.

V širšom kontexte vizuálny štýl predstavuje práve tú dôležitú sféru, v ktorej sa môže organizácia najvýraznejšie prezentovať a odlišiť od iných. K jeho najzákladnejším prostriedkom patrí práve logotyp (značka). Napriek presvedčeniu, že jeho vývoj, princípy a podoby nie je možné (a nemalo by to ani zmysel) zadefinovať v presne určených schémach, pokúsím sa spoločne s M. Jaššom naznačiť niekoľko princípov.

Logotyp alebo značka

Logotyp alebo značka je najdôležitejší element firemného či inštitucionálneho dizajnu. Svoju prioritu si udržiava tým, že pôsobí ako vizuálna i verbálna konštanta. Je zároveň hutnou skratkou osobnosti určitého pracoviska, signálom i označením. Dobré logotypy a značky sú jednoduché, rýchlo odlišiteľné, rozpoznateľné aj na veľkú vzdialenosť a aj v zmenšenej verzii (napr. dopisný papier) čitateľné. Ako meradlo pri ich hodnotení sa uvádzajú nasledujúce kritériá:

Nápadnosť: Logotyp či značka

musia upútať pozornosť v prvých sekundách expozičnej doby. Zrýchlený životný kolobeh súčasnosti neumožňuje venovať dlhý čas percepcie jedinému podnetu. To zároveň vylučuje používať dnes už anachronické logotypy a zdôvodňovať ich historickými reminiscenciami. Tento proces používa už dnes iné – aktualizujúce – metódy. **Účinnosť signálu:** logotyp či značka musia ako jedno zo základných kritérií sledovať tzv. percepčnú efektivitu – teda to, aby sa maximálny počet informácií z celku zachoval v mysli percipienta.

Informačná hodnota: logotyp či značka musia na malom priestore koncentrovať všetky najpodstatnejšie informácie o organizácii.

Zapamätateľnosť: zároveň musia byť natoľko jasné a jednoduché, aby dosahovali rýchlu zapamätateľnosť pri minimálnom počte opakovaní.

Trvanlivosť: logotyp alebo značka nesmú stratiť svoju aktuálnosť nepatrnou zmenou vonkajších podmienok.

Samostatnosť: logotyp alebo značka si musia uchovať svoju výpovednú hodnotu aj tam, kde chýbajú ostatné znaky určujúce príslušnosť k „branzii“ či určitej spoločenskej situácii.

Schopnosť variácie: logotyp alebo značka musia byť pripravené na nutnosť použiť odlišnú variáciu pod tlakom vonkajších podmienok (trojrozmerná, čiernobiela verzia a pod.). Všetky tieto variácie však musia byť presne kodifikované v dizajn manuáli.

Odolnosť voči zmenšeniu či zväčšeniu: často si situácia vyžaduje výrazné zmenšenie či zväčšenie logotypu. Základné rozpoznávacie znaky však musia byť odolné voči tomuto procesu.

Vhodnosť pre rôzne nosiče: logotyp či značka musia byť pripravené tak, aby bola možná ich aplikácia na rôzne nosiče (médiá, virtuálne prostredie, tlačoviny, fotografie atď.).

Estetická a výtvarná hodnota: logotyp či značka musia byť kvalitným umeleckým, dizajnerským dielom, bez ohľadu na ich komerčné využitie.

Schopnosť vzbudiť sympatie: percipienti (odborná i širšia verejnosť, vlastní zamestnanci atď.) by mali v logotype nájsť určitú emocionálnu nadhodnotu. Táto nadhodnota je potom základom pre identifikáciu sa so značkou.

Ludovít Petránsky
vedúci Ústavu dizajnu FA STU

Pár poznámok na okraj

Cieľom konceptu Corporate Identity (CI) STU bolo dodať univerzite po vizuálnej stránke akademickú noblesu so snahou nepostaviť STU na jednu úroveň s úradmi štátnej a verejnej správy. Ale ako sa ukázalo CI je nastavbou bez ktorej možno žiť, univerzita sa úspešne a vytrvalo bráni akémukoľvek imidžu už od roku 1991.

Výtvarný koncept logotypov L. Snopeka z roku 1965 je definitívne nekonzistentný, dolmen SvF má charakter silne konkrétny, figurálne reliéfy sú úplne iné. Pri svojich plaketách L. Snopek pokračuje v metóde kódovania príbehov, ktorá je hádam najintenzívnejšie uplatnená na reliéfe dialóg architekta so sochárom umiestnenom na budove FA. Reliéf sa dá čítať, má dej, dajú sa dekodovať mnohé inotaje. Pre tvorbu CI, či logotypu je táto metóda zastaralá, dnes nepoužiteľná. Uplatňuje sa skôr lapidárnosť, rýchly „aha“ efekt typu značky Nike.

Ozubené koleso SjF nie je horšie ako logotyp MTF, skôr naopak.

Televízna obrazovka plakiét fakúlt nezakladá primeranú tradíciu. Charakter súčasnej doby určite nevyjadruje konkávny monitor. Ani počítač, možno ani mikro alebo biočip, ale samotná informácia, jej

mohutnosť, rýchlosť, dostupnosť, účinnosť.

Aj návrh prof. Beisetzera (SVŠT) bol charakterom dočasná škica bez akéhokoľvek súvisu so Snopekovými plaketami.

Snopekove logotypy sú veľmi málo odolné voči zmenšeniu, čo je pri logotype bezpodmienečne nutné.

Pán rektor Norbert Frišťacký po svojom zvolení do funkcie okamžite odmietol nosiť rektorskú reťaz o hmotnosti akoby ju mal nosiť malý bager. Neboli sme však dôslední. Pôvodné dekanské reťaze sú dnes prerektorské. Dekani sa krčia pod reťazami ťažkými ako za trest. Pro – funkcionári by zrejme insigne ani nemali nosiť.

Pri historickom exkurze venovanom insigniám STU a grafickej prezentácii nesmieme zabúdať na súťaž na logo STU z roku 1991. Jej vynechanie z histórie pripomína ideologické „gumovanie“ známe z nedávnej minulosti.

Víťazný návrh akad. mal. Miroslava Cipára bol nepochybne použiteľný, len v našej obci je vždy toľko múdrych, že zvíťazí nihilizmus. Nevieťme veci prijať. Nemôžeme chcieť, aby všetko vyhovovalo všetkým. Veľa psov znamená zjavu smrti, veľa mudrújúcich zahrá do autu čokoľvek a všetko.

V publikácii „60 rokov STU“ použili fakulty popri plaketách aj svoje logá – majú teda už svoju tradíciu.

Bratislava je podstatne staršia ako STU, má nové logo, popritom však nezaujíma mestský znak.

Robert Špaček

SPEKTRUM STU (Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949; Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967; Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970; Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990; Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994) vydáva Slovenská technická univerzita v Bratislave, Vazovova 5, 812 43 Bratislava, tel. č.: 02/57294 584, fax: 02/57294 333, e-mail: viera.jancuskova@stuba.sk

Zodpovedná redaktorka: Viera Jančuškova. **Grafická koncepcia:** Karol Rosmány **Grafická úprava:** Karol Thiry **Fotografka:** Etela Križiková **Redakčná rada:** Emília Bednárová, Jozef Dzivák, Maroš Finka, Ladislav Javorčík, Peter Kostka, Zuzana Mokošová, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Robert Špaček, Eva Troščáková, Ján Vajda.

Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava. **Registrácia:** MK SR 1334/95. TS:09. ISSN 1336-2593. Nepredajné. **Uzavierka čísla:** 6. decembra 2004.

Celosvetová súťaž Holcim Awards s celkovou výškou dotácie 2 milióny USD

Využite šancu a prihláste projekty do prvej celosvetovej súťaže o cenu spoločnosti Holcim v udržateľnej výstavbe - *Holcim Awards for Sustainable Construction*

Holcim vyhlasuje celosvetovú súťaž Holcim Awards for Sustainable Construction. Jej cieľom je podporiť stavebné projekty, ktoré prekračujú tradičné riešenia a spĺňajú pritom kritériá ekonomickej efektívnosti, environmentálnej kvality a spoločenskej zodpovednosti. Na realizáciu tejto súťaže spoločnosť Holcim založila nadáciu Holcim Foundation for Sustainable Construction (www.holcimfoundation.org). Nadácia Holcim Foundation for Sustainable Construction bola založená vo Švajčiarsku v decembri 2003.

Holcim Awards for Sustainable Construction pozostáva zo série regionálnych a globálnych cyklov súťaže. Ceny v obidvoch cykloch súťaže budú v celkovej hodnote 2 milióny USD. Spustenie súťaže na všetkých piatich kontinentoch prebehlo v spolupráci so 46 dcérskymi spoločnosťami Holcim 1. novembra 2004. Víťazné projekty postúpia do celosvetového finále v roku 2006. Porotu budú tvoriť medzinárodne uznávaní renomovaní nezávislí experti z oblasti stavebníctva, architektúry a rozvoja spoločnosti.

Cieľom súťaže Holcim Awards for Sustainable Construction je podporiť projekty, ktoré spĺňajú kritériá trvalo udržateľného rozvoja v týchto oblastiach: architektúra, krajinná tvorba, urbanistický dizajn, stavebné a strojné inžinierstvo a iné príbuzné disciplíny. Projekty musia byť predložené vo forme architektonickej štúdie.

Štúdiá musí demonštrovať udržateľnosť v súlade s piatimi základnými kritériami.

- Inovatívnosť
- Etické štandardy
- Ekologický prístup
- Ekonomická efektívnosť
- Estetická hodnota

Slovenskí účastníci majú možnosť zúčastniť sa európskeho kola súťaže. Návrhy môžu byť predložené jednotlivcami alebo projektovými tímami v období od 1. novembra 2004 do 31. marca 2005 prostredníctvom oficiálnej web stránky Holcim Awards (www.holcimawards.org). Nezávislá porota vyberie najlepšie riešenia, ktoré budú ocenené na slávnostnom vyhlásení Holcim Awards Ceremony v Zürichu na jeseň roku 2005.

Registrácia len prostredníctvom internetu

Súťaž Holcim Awards bola iniciovaná nadáciou Holcim Foundation, ktorá pri organizovaní tejto súťaže úzko spolu-

pracuje s piatimi renomovanými technickými univerzitami: Swiss Federal Institute of Technology (ETH), Zürich, Švajčiarsko; Massachusetts Institute of Technology (MIT), Boston, USA; Tongji University (TDX), Šanghaj, Čína; University of Sao Paulo (USP), Brazília a University of the Witwatersrand (Wits), Johannesburg, JAR. Tieto univerzity stoja na čele nezávislých porôt na piatich kontinentoch sveta. Univerzity takisto asistovali pri definovaní piatich „smerodajných oblastí pre udržateľnú výstavbu“, ktoré budú využívané ako kritériá na hodnotenie predložených projektov. Opis týchto kritérií je k dispozícii na internete. Celosvetová internetová stránka hrá v súťaži Holcim Awards kľúčovú rolu, všetky informácie o súťaži sú na www.holcimawards.org a prihlášky môžu byť podávané iba prostredníctvom tejto stránky.

Celková hodnota cien v európskom kole je 220 000 USD: prvá cena 100 000 USD; druhá 50 000 USD; tretia 25 000 USD a 6 ocenení v hodnote 45 000 USD. Prvé tri výherné projekty z každého kontinentu (spolu 15 projektov) postúpia do celosvetovej súťaže Holcim Awards. Tri celkovo najlepšie projekty budú ocenené spolu čiastkou 900 000 USD: prvá cena 500 000 USD; druhá 250 000 USD; tretia 150 000 USD. Ceny v celosvetovom kole budú odovzdané na slávnostnom vyhlásení Holcim Awards Ceremony v Bangkoku v roku 2006.

Prominentní členovia poradného výboru

Aktivity nadácie Holcim Foundation for Sustainable Construction sú vedené a sledované poradným výborom. Tento výbor pozostáva z medzinárodne uznávaných expertov: Yolanda Kakabadse, člen World Conservation Union (IUCN), Ekvádor
Amory B Lovins, prezident Rocky Mountain Institute, USA
Rolf Soiron, predseda Holcim Ltd, Švajčiarsko
Klaus Töpfer, výkonný riaditeľ United Nations Environment Programme (UNEP), Nemecko/Keňa
Simon Upton, predseda Okrúhleho stola pre udržateľný rozvoj OECD, Nový Zéland/Francúzsko
Muhammand Yunus, zakladateľ Grameen Bank, Bangladéš
www.holcimfoundation.org

"Základné potreby":

Prvé fórum nadácie Holcim Foundation v Zürichu

Súťaž Holcim Awards je síce najprominentnejšou, ale nie jedinou aktivitou Holcim Foundation for Sustainable Construction. Holcim Foundation tiež podporuje udržateľnú výstavbu prostredníctvom publikácií a fór. Prvé Fórum Holcim na tému „Základné potreby“ sa uskutočnilo v septembri 2004 v Zürichu vo Švajčiarsku. Viac ako 120 expertov z 35 krajín - vedci, architekti, politici, študenti - sa zišli aby diskutovali prístupy k vzťahu medzi základnými ľudskými potrebami a udržateľnou výstavbou. Dva dni sa zúčastňovali workshopov, panelových diskusií a hodnotili projekty. Renomovaní architekti Winy Maas (Holandsko) a Eduardo Souto de Moura (Portugalsko) vystúpili s prednáškami, v ktorých vyslovili svoje názory na udržateľnú výstavbu. Iní prednášajúci vrátane Muhammada Yunusa (Bangladéš) a Simona Uptona (Nový Zéland/Francúzsko) sa podelili o nekonvenčné myšlienky a názory, ktoré vyvolali živú debatu medzi účastníkmi. Fórum ukázalo, že udržateľná výstavba má mnoho definícií a aspektov - má rôzne významy, ktoré záležia od lokálnych potrieb a prístupov. Správa z Prvého Fóra Holcim „Základné potreby“ bude čoskoro publikovaná.
www.holcimforum.org